

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 33 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 25 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Kodėl jie tada nesusikibo?

KARO KVAITULYS DĖL BERLYNO, SAKOMA, JAU PRAĖJĘS

Berlynas tebėra pasaulio dėmesio centras. Įtampa tarp rytų ir vakarų tebevyrauja. Bet tiek Washingtone, tiek vakarų Europos sostinėse atvira kalbama, kad karo dėl Berlyno nebus. Visur vyrauja ta pati nuomonė, kad karo veiksmai turėję prasidėti praeitą savaitę, kai Amerikos kariuomenės daliniai, pilname apsiginklavime, peržengė komunistų kontroliuojamą rytų Vokietijos zoną. Bet amerikiečiai vakarų Berlyną pastebė be jokio incidento Vakarų Berlyno gyventojai entuziastiškai sveikino "išgelbėtojus". Daugūkstantinės minios daugiausia jaunimas, žygiuojantiems Berlyno gatvėmis

Amerikos kariuomenės daliniams tiesiog kėlė ovacijas. Tai tada arba, tiksliau sakant, kelioms valandoms prieš tai, turėję įvykti susišaudymas. Bet neįvyko ir todėl dabar manoma, kad jau ir neįvyks. Dėl Berlyno, sakoma, nerizikuos atominio karu nei rytai, ne vakarai.

Bet pačiame Berlyne, abipus sienos, skiriančios miestą į rytų ir vakarų zonas, vis dėlto vyksta pasiruošimai. Komunistai, norėdami užkirsti tolimesnį rytų Vokietijos gyventojų bėgimą į vakarus, nutiesė spygliuotų vielų linijas, o kai kuriose vietose - net aukštą cementinio mūro sieną. Bet nežiūrint

sovietų ir rytų Vokietijos vyriausybės įspėjimo praveisti tarp tų dviejų Berlyno zonų vadinamos niekenos žemės ruožą, Amerikos, Britanijos ir Prancūzijos tankai ir kareiviai su kulkosvaidžiais stovi akis į akį su komunistų sargybiniais, taip pat apsiginklavusiais iki dantų.

Viceprezidentas Johnsonas, kuris šiomis dienomis lankėsi Berlyne, sakoma, prezidentui Kennedy pataręs ir toliau stiprinti Amerikos jėgas Berlyne. Tuo tarpu Paryžiuje ir iš dalies Londone jaučiama kad prancūzų ir anglų vyriausybių sluokniuose vyrauja derybų dvasia. Kitais žodžiais vakarų sąjungininkų tarpe, dėl dabartinės įtampos Berlyne, esama ir tam tikro nuomonių skirtumo. Pavyzdžiui, prezidentas de Gaulle ir premjeras Macmillanas mano, kad vakarai turi griežtai ginti savo teises Berlyne. Bet tuo pačiu nevengti sėsti prie derybų stalo, ypač jei tose derybose blutų svarstomi bendri Europos ir Azijos taikos reikalai. Idomiauusia - tai, kad Chruščiovas, nežiūrint kietai sugniaužto kumščio, taip pat esąs linkęs kalbėtis.

Jungtinių Tautų sluokniuose reiškiama susirūpinimo dėl neramumų belgų valdomoje Ruanda-Urundi provincijoje, kuri yra į rytus nuo Kongo. Kovose tarp Vatusi ir Bahutu genčių paskutiniu laiku žuvo apie 100 asmenų.

Dabar

Juozas Tysliava

Amerikos lietuvių laikraščiai, dešimtmečiais ištikimai lankę savo skaitytojus, atrodo, pradeda pavargti. Štai, pavyzdžiui, GARSAS, kurį laiką visai nepasirodęs, dabar leidžiamas tik kas antra savaitė.

Jeigu taip yra su milijonus dolerių turinčios organizacijos laikraščiu, tai ką ir bekalbėti apie tuos spaudos organus, kurie tokių "užnugarių" visai neturi?

Šiais spausdinto žodžio laikais, kiekvienai organizuotai ir savo tikslo siekiančiai bendruomenei, laikraštis yra būtina priemonė. Tai labai gerai suprato ir mūsų tautinio atgimimo pradininkai, kurie save skriausdami, neretai net badaudami, leido laikraščius.

Tik reikėtų prisiminti Joną Šliupą, rankomis rinkusį raišdes ir koja minama mašina spausdinusį savo Lietuviškąjį Balsą... Taip pat ir - Juozą Paukštį, prieš 75 metus įsteigusį laikraštį "dėl garbės lietuvininkų"...

Apie Tilžėje leistus laikraščius, be kurių nebūtų buvusi įmanoma jokia kova dėl autonomijos, nekalbant jau apie nepriklausomybę, buvo sukurta net legendos. Bet dabar tos legendos apie knygnešius, kurie savo nuopelnais tautai nebuvo nė kiek mažesni savanoriai už Lietuvos kariuomenės savanorius kūrėjus, iš lėto pradeda blankti.

Atsiminus neseniai užgesusią Saulę, akis užmerkusį Amerikos Lietuvį, žmogus pradeda abejoti, ar bent vienas iš dabar einančių mūsų laikraščių pasieks Viešybės amžių.

Įsivaizduokite, kad jūs, išgirdę telefono skambtelėjimą, pakeliate ragelį ir klausote, kaip kitame vielo gale jums lietuviškas balsas sako:

- Aš esu erdvės būtybė iš Marso... Tada ir tada, ten ir ten aš nusileisiu šį vakarą...

Ką jūs tokiu atveju pirmiausia pamanytumėte? Pirmoji mintis, kuri jums šautų į galvą, tai - kaip tas rup... maršietis galėjo taip greitai išmokti lietuviškai?...

Taip, rodos, turėtų galvoti kiekvienas normalus žmogus. Bet žiūrėkite, kaip į tai reagavo vieno Minnesotos miestelio (Munger) gyventojai. Apie 400 jų susirinko aikštėje ir užvertę galvas laukė, kada iš dangaus nusileis "žmogus iš Marso", kuris vienam jų paskambinęs ir angliškai pasakęs:

- Jeigu jūs mane suprantate, prašau atsiliepti...
Savaime suprantama, Minnesotos danguje, kaip ir daugelio Amerikos valstybių danguje, tą vakarą kabojo tos pačios žvaigždės, tie patys Grįžulo Ratai ir net tas pats mėnuo - didelis, kaip sidabrinis doleris. Ir taip toliau.

Nukelta | 4 psl.

Pasaulyje...

* Vakarų Vokietijos vyriausybė įsakė Izviesčių korespondentui Bonoje, Olegui Enakievui, kaip "nepageldaujama", apleisti kraštą.

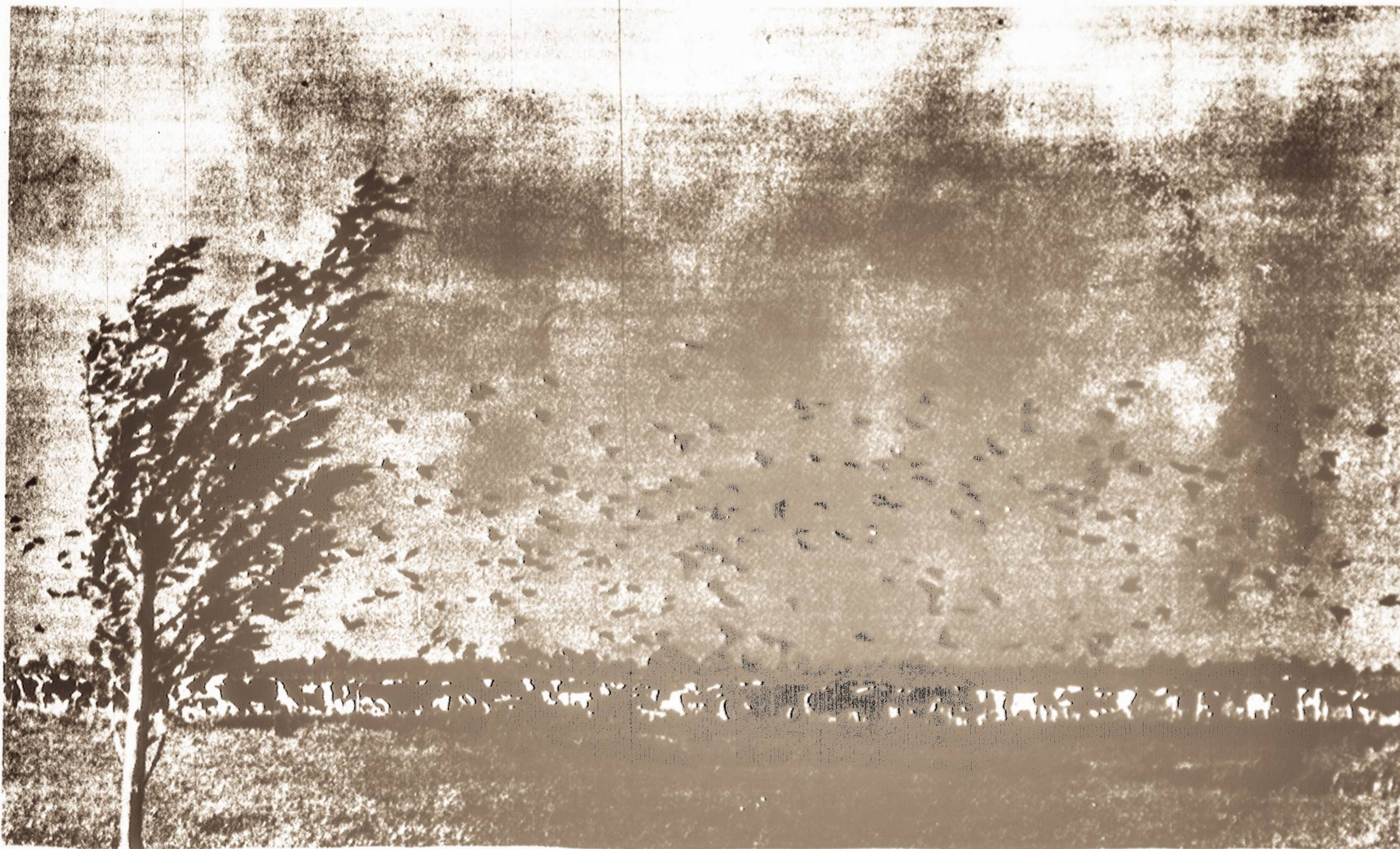
* Amerikos karo policija išgelbėjo iš įtužintos minios du sovietų karininkus, atvykusius su reikalais į vakarų Berlyną.

* Amerikos astronomai planuoja paleisti raketą į kometa, idant tuo bludu sužinotus iš kokios medžiagos tas "dangaus kūnas" padarytas. Tokia kometa, į kurią būtų pa-

leista raketa su fotokamera ir kitais instrumentais, yra Enkes kometa, kuri 25 milijonus mylių nuo žemės bus 1964 m. liepos 12 d.

* Apie 70 nuošimčių pasaulio gyventojų nežino, kokie pasikeitimai vyksta jų kraštuose arba užsienyje, informuoja Jungtinių Tautų komisija iš Paryžiaus.

* Asmuo, kuris pavogė Goya tapytą kunigaikščio Wellingtono portretą, kabojusį tautinėje galerijoje Londone, tebeįrašomas.

O tuo tarpu Lietuvos paukščiai jau grįžta į šiltus kraštus...

Clevelando lietuviai

J. Antanaitis

MICHAEL A. FREGHAN, Atstovų Rūmų narys iš 20-to kongresinio distrikto, Cleveland, Ohio.

Ryšium su C. L. Sulzbergerio mainų pasiūlymais įtakingame amerikiečių dienraštyje THE NEW YORK TIMES, už Berlyno "paukštį" atiduoti toll už geležinės uždangos esančius "krūmus" — Pabaltijo valstybes pripažinti Sovietų Sąjungai, o ypatingai ryšium su to straipsnio komentavimu, jog tai Washingtonas kryptąsią politiką Pabaltijo valstybių atžvilgiu, — buvo kreiptasi į demokratų kongresmaną Michael A. Feighan, iš 20 — to kongresinio distrikto, Ohio valstybėje, kuris turi savo įstaigą Clevelande.

Į pateiktą kongresmanui M. A. Feighan klausimą dėl Sulzbergerio "mainų" siūlymo ir ypač kiek tai turi ryšio su oficialia Washingtono politika, jis atsakė maždaug taip:

— Negalima viskam tikėti ir imti už gryną pinigą, kas yra parašyta laikraščiuose, nes kai kada įvairūs žurnalistai, neturėdami ką rašyti, o norėdami pasirodyti esą originalūs, prirašo visokių kvalysčių...

Taip kongresmanas M. A. Feighan vertina tą garsųjį Sulzbergerio straipsnį New York Times ir jo autorių. Beje, Feighan yra kietosios politikos su sovietais šalininkas. Berlyno reikalu yra nuomonės, kad dabartinės Kennedy vyriausybės priemonės nėra pakankamai griežtos.

Štai ką apie tai rašo THE CLEVELAND PRESS kolumnistas Richard L. Maher: — Clevelando kongresmanas Mike Feighan bando jėgas su visu kongresu ir jo spykeriu Sam Rayburn, dėl Berlyną liečiančios rezoliucijos, remiančios prezidento J. Kennedy nusistatymą tuo reikalu. Demokratų kongresmanas Feighan yra žinomas aršus komunistų kritikas ir kovotojas. Jis reikalauja, kad šita rezoliucija, priimta kongreso daugumos, nėra reikalingai griežta ir pilna (Clev. Press, 1961 m. liepos 12 d.).

Dvidešimtas kongresinis distrikas Ohio valstybėje, į kurį įeina Clevelandas ir jo apylinkės, yra gausiai lietuvių gyvenamas. Kongr. Feighan lietuviams rodo nemažai palankumo. Kongrese dažnai įneša Lietuvos reikalų rezoliucijų Vasario 16 proga, o taip pat Pavergtųjų Tautų reikalų. Šiemet birželio mėn. minint Pavergtąsias Tautas, Clevelande jis buvo pagrindiniu kalbėtoju. Pavergtųjų Tautų atžvilgiu jis laikosi nusistatymo, kad joms turi būti suteikta laisvo apsisprendimo ir laisvų rinkimų teisė.

Kongrese Feighan yra vadovaujantis autoritetas tyrinėjimams pavergtų ne rusų tautų, įjungtų į Sovietų Sąjungos imperiją. Jis už šitą darbą yra apdovanotas garbės ženklu, vadinamu Vigilant Patriot Honor Plaque. Be to, 83-čiame kongrese jis buvo komunistų agresijos tyrinėjimo komiteto narys, o taip pat bendrojo senato ir atstovų rūmų imigracijos ir naturalizacijos, o kiek anksčiau ir taisyklių komiteto narys. Į kongresą pirmą kartą buvo išrinktas 1942 m. (į 78-tą) ir nuotada visą laiką perrenkamas.

Verta dar prisiminti, kad pernai pasaulinėje parlamentarijose konferencijoje Tokio, Japonijoje, kongresmanas M. A. Feighan buvo vienintelis, kuris ryžosi protestuoti prieš lietuviško kvistingo J. Paleckio dalyvavimą toje konferencijoje, nes jis — sovietinė marionetė, neatstovaujantis laisvųjų parlamentarų.

Latvių katalikų vyskupas Rancenas, einąs laisvosios Latvijos prezidento pareigas, Clevelande minėjo 50 metų kunigystės ir 75 metų savo amžiaus sukaktis. Minėjimą naujoje lietuvių parapijoje suorganizavo buvęs jo kancleris, nuolat lietuviškose parapijose dirbęs kun. Galdikovskis ir vietos latvių kolonija.

LIETUVIŲ DIENA MONTREALY

Turime daug gražių tradicijų, kurias palaikome ir puoselėjame ir šiapus Atlanto apsigyvenę ir įsikūrę.

Bet mes turime ir čia, Kanadoje, sukūrę labai gražią tradiciją — kasmet ruošiamė Kanados Lietuvių Dieną, kurios metu pasimatome, aplankome pažįstamus, bičiulius, gimines; susirandame naujų draugų, naujų pažįstamų; iš arčiau patiriame kitų vietovių gyvenimo sąlygas, — ir patys geriau susiorientuojame.

Tam tikslui mums patarnauja ta aplinkybė, kad kasmet Lietuvių Diena ruošiamą vis naujoje vietoje. Šiemet ji ruošiamą didžiausiam Kanados mieste, Kanados Metropolyje — Montrealyje.

Mes kviečiame tautiečius ilgą mėnesio pirmą savaitę atvykti į Montrealį ir dalyvauti Aštuntojoje Kanados Lietuvių Dienoje. Kviečiame ne tik čia Kanadoje gyvenančius, bet ir iš kaimyninės Amerikos. Mes, kanadiečiai, vykstame į Chicagoje ruošiamą Dainų Šventes ir Tautinių Šokių Šventes, o amerikiečius kviečiame dalyvauti Kanados Lietuvių Dienose.

Visi atvykusieji Montrealyje turės tikrai puikų savaitgalį. Šeštadienį, rugsėjo 2 dieną, dienos metu, galės dalyvauti Meno parodoje (1450 rue de Seve), sporto žaidynėse — Stalo teniso ir Šachmatų Aušros Varty salėje (1465 rue de Seve) Krepšinio ir kt.

Šeštadienio vakare bus didžiulis subuvimas — ballus Hutchison Street 7220, kur yra pasamdytos 3 salės vienoje vietoje. Dvi jų skirtos jaunimui ir viena vyresniems. Šokiams groti pasamdyti du orkestrai. Čia bus Montrealio prezidento pirmininko Alberto Norkeliūno pasveikinimo žodis, veiks bufetas su gėrimais, bus loterija ir šokiai.

Sekmadienį, rugsėjo 3 dieną, 11 val. 30 minučių, punktuotai, Verduno Auditorijoje (4110 LaSalle Boulevard, Verdun) — iškilmingos pamaldos katalikams, ir abiejų Montrealio lietuvių parapijų ir visiems svečiams, atvykusiems iš kitur į Lietuvių Dieną, o evangelikams pamaldos Evangelikų bažnyčioje (3594 Jeanne Mance). Katalikų pamaldose dalyvaus iš Romos atvykęs prelatas L. Tulaba ir Montrealio kardinolas Paul

Emil Leger, Mišlų metu giedos choras ir solistai.

Ilgai netrukus po pamaldų, 2 valandą po pietų, toje pat Auditorijoje įvyks aktas — koncertas, kurio solistais bus Lietuvos operos sol. Elzbieta Kardelienė ir Chicagos lietuvių operos solistas Stasys Baranauskas — Baras. Tautinius šokius šoks 6-los šokėjų grupės: Montrealio, Hamiltono, Toronto, Rochesterio ir dvi Chicagos šokėjų grupės. Šokiams gros specialiai Lietuvių Dienai muziko Zigmo Lapino suorganizuotas liaudies instrumentų orkestras. Akto kalbos truks tikrai apie 30 minučių, gi koncertas bus didelis, įvairus ir įspūdingas.

Vardan Lietuvos ir lietuvių bės visos jaunimo ir vyresniųjų mūsų pastangos. Savo atsilankymu Aštuntoje Lietuvių Dienoje parodysite solidarumą lietuvių, draugystel ir vienybę.

Visus atvykstančius į Lietuvių Dieną Montrealyje nuoširdžiausiai sveikina

Aštuntajai Kanados Lietuvių Dienai ruošti Komitetas.

J. Girdes ir jo muzikos krautuvė

JONAS GIRDES (dešinėje) ir jo orkestras Waterbury, Conn. Nuotrankoje (iš k. į d.) Jurgis Dovidonis, Stasys Šiligeris, Anthony Gentile ir Jonas Girdes.

Waterbury, Conn. gyvena įdomus žmogus, Jonas Girdes, kurio muzikos krautuvė yra 386 S. Main St. Jis yra taip "seniai" gimęs, kad Vienybės reporterio paklaustas metų, turėjo raustis po senus dokumentus. Vadinas, pats neatsimėnė... Bet pagaliau Jonas Girdes rado seną automobilui vairuoti leidimą, kuriame buvo pažymėta, kad jis

Vysk. Rancenas laisvai ir gražiai kalba lietuviškai ir domisi lietuviškais reikalais. Minėjimo dieną naujosios liet. parapijos bažnyčioje pasakė lietuviškai pamokslą, o taip pat dalyvavo Čiurlionio ansamblio pietuose.

Pažymėtina, kad Clevelando lietuvių kolonijos katalikų vyskupo atsilankymu ir jo suaktųjų minėjimu mažai tesidomėjo. Beje, krikščionių demokratų ir Jaunimo Žygių vardu vyskupą pasveikino Petras Tamulionis ir įteikė jam dovaną. Taip pat buvo pristatytas Julius Smetona, kuris vyskupą pasveikino.

Vienam lietuviui vysk. Rancenas išsireiškė, kad girdi, Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybė gal jau ne už kalnų, bet dabar ypatingai turime melstis už lietuvių ir latvių tautų vienybę...

yra gimęs 1879 m. gegužės 24 d. Taigi, jam dabar jau 81 metai, bet jeigu jūs atsilankysite Jono krautuvėje, kurios sienos apdėtos įvairiais muzikos instrumentais, tuojau įsitikinsite, kad jis ne tik įdomus, bet dar ir energijos kupinas žmogus.

Jonas Girdes faktiškai yra atvykęs iš Brooklyno ir savo muzikos parduotuvę Waterbury atidarė prieš 22 metus. Apleidęs savo gimtąjį Jokavų kaimą Seredžiaus apylinkėje praėjo šimtmečio pabaigoje, Jonas kurį laiką gyveno Skotijoje. 1906 m. jis atvyko į Brooklyną ir čia, Grand St. ir Bedford Ave., atidarė savo muzikos parduotuvę. Tada jis nuolat lankydavosi Vienybės įstaigoje, kuri buvo neseniai atsikrausčiusi iš Plymouth, Pa. Nuo tada jis be pertraukos skaito Vienybę, kuri jam labiausiai patinkanti.

Būdamas gabus muzikantas ir šioje srityje pasireiškęs dar Lietuvoje, Jonas Girdes čia tuojau suorganizavo savo orkestrą, su kuriuo jis dalyvaudavo visuose didesniuose lietuvių pobūviuose, ypač vestuvėse. Jis groja visais tais instrumentais, kuriuos paduoda savo krautuvėje: smuiku, gitara, saksofonu, akordeonu, fisharmonija ir t. t. Ne tik groja, bet ir groda-

mas dainuoja. Ir šių žodžių autoriumi, grodamas fisharmonija ir akordeonu, jis padainavo:

"Turiu šyvą kumelaitę, Priė šyvostis dar brikaitę."

Jonas Girdes savo krautuvėje turi muzikos instrumentų iš Italijos ir kitų kraštų. Bet jis tuos savo muzikos instrumentus taip pat ir slunčia į visus kraštus. Ir dabar jo pasiūlytais akordeonais grojama Vilniuje, Kaune ir kitur Lietuvoje. Be to, sugedusi muzikos instrumentą jis ir pataiso, tam tikslui turėdamas dirbtuvę, visus reikalingus instrumentus. Jono muzikos krautuvė ir namai, kuriuose jis gyvena, yra įdomi galerija, kurią verta ir ne muzikantui aplankyti. Jonas Girdes tebeturi savo orkestrą, su kuriuo jis dažnai pasirodo Waterbury ir apylinkėse.

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilvygti už laikraštį. Prenumeratos terminas pažymėtas greta vardo ir adreso. Prenumerata metams - \$7.00. Iš anksto sumokant už dvejus metus - \$12.00, už tris metus - \$15.00.

VIENYBĖ, 1961 m. rugpjūčio 25 d.

Lietuviškoje Chicagoje

ATSIRADO ANTRAS DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETAS...

Visai netikėtai į mano rankas pateko raštams rašyti blankas "Lithuanian Song Festival Committee".

Kadangi "Lithuanian Song Festival Committee" nėra tas Komitetas, kuris liepos 2 d. Chicagoje organizavo Dainų Šventę, esu priverstas lietuvų visuomenei pranešti:

1. K. Žirgulis, kuris "Committee" blanku nurodytas "Executive Chairman", minėtos Dainų Šventės Komitete tokių pareigų neturėjo; jis naudojo šiuos "Committee" blankus ir Dainų Šventės Komitetui nėra žinoma, kur ir kam raštai ant jų buvo siuntinėjami.

2. Juozas Ruokis "Committee" blanku yra nurodytas "Treasurer"; jam tokių pareigų Dainų Šventės Komitete neteko eiti.

Šiuo pareiškiu, kad man, Dainų Šventės Komiteto išdėstiniui (kartu ir vicepirmininkui) nėra žinoma ir nepavyko išaiškinti, ar naudojantis "Committee" blankais buvo kreiptasi į amerikoniškas įstaigas, draugijas ir fondus prašant aukų ir ar jų buvo gauta ar ne. Man tokių aukų Dainų Šventės reikalams neteko prilmti.

3. C. P. Kal "Committee" blanku nurodytas "Legal Advisor"; ir jam tokių pareigų Dainų Šventės Komitete neteko eiti.

4. Kai kurie asmenys, "Committee" blanku nurodyti "Board of Directors" grupėje, Dainų Šventės Komitete tokių pareigų neturėjo.

5. Keičiausia, kad šiuos "Committee" blankus slapta atspausdino Vytautas Radžius, kurio buvo adresas tame blanku ir yra nurodytas.

Vytautas Radžius, Dainų Šventės Komiteto egz. vicepirmininkas, o nuo gegužės 1 d. iki Dainų Šventės ir šio Komiteto tarnautojas — apmokamas reikalų vedėjas, šių metų pradžioje, susitaręs su K. Žirguliu, atspausdino "Committee" blankus be Komiteto Pirmininko ir kitų Komiteto narių žinios, juos slapta laikė, Komiteto nariams jų nerodė ir niekad apie juos neužsiminė. Šiam reikalui iškilus, nedavė dėl to paaiškinti.

Nors buvau grasinamas, bet vis dėlto šį "Committee" rei-

kalą iškeliau aikštėn. Juo labiau, kad apie jį jau plačiai kalbama ir daug kas teiraujasi.

Lietuvių visuomenė, taip gausiai Dainų Šventėje dalyvavusi ir Šventės organizavimą žymiomis aukomis parėmusi, turi, manau, žinoti, kad Dainų Šventė buvo palydėta ir tokių veiksmų.

TEODORAS BLINSTRUBAS,
Antrosios Dainų Šventės
Komiteto Vicepirmininkas
ir Išdėstiniukas

Adv. F. Mast-Mastauskas mirė rugpjūčio 16 d. šv. Kryžiaus ligoninėje sulaukęs 72 metų amžiaus.

Lucija Prūsienė, vietos veikėja, paguldyta Norvegų ligoninėje.

Vladas Radvila, miškininkas, po sunkios operacijos mirė rugpjūčio 14 d.

Lietuvos Kareivių D-ja šiais metais minės savo gyvavimo 50 metų sukaktį.

Rugsėjo 8 minėjimą ruošia Chicago Lietuvos Bendruomenės Apyg. valdyba.

Solistė D. Stankaitytė atostogauja Union Pier vasarvietėje "Rambynas".

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas įvyks Chicagoje rugsėjo 3 - 4 dienomis Jaunimo Centre.

Alice Stephens ansamblis pasirodys per televiziją rugpjūčio 26 d. 6 val. vakare.

Bronius Matulaitis ir K. Bartašius atostogauja Union Pier Mich. vasarvietėje "Rambynas".

M. Varnienė, Montessori auklėjimo puoselėtoja susilaukė deimantinės savo amžiaus sukakties.

Miss Lithuania Genė Antanaitytė, pavyzdinai užsirekomendavusi Chicagoje tarptautinėje prekybos parodoje, šią vasarą baigė konservatorijos kolegiją gaudama balso bakalaurą laipsnį. Rugsėjo 29 d. ji ruošia mokslo baigimo koncertą.

J. Jakubauskas, Vieniybės bendradarbis, lankosi Lietuvių paviljone, Chicagoje parodoje.

Dėl Lietuvos paviljono Chicagoje

Vieniybės rugpjūčio mėn. 11 d. laidoje, ponas Anis Rūkas rašo apie Tarptautinę Prekybos Parodą Chicagoje. Tarp kitko, jis daro keletą priekaištų Lietuvos paviljonui, kuriuos negaliu iškęsti nepaaiškinęs.

Šios parodos tikslas buvo skatinti prekybą tarp JAV ir kitų pasaulio kraštų. Lietuva — per konsulą Chicagoje — dalyvavo pagrindiniai politiniai sumetimais. Norint publikai parodyti mūsų politinę padėtį, ją reikia pirma nukreipti prie paviljono. Tam ir buvo imtasi audinių ir audimo demonstravimo. Tiesa, staklės buvo vargingos, bet jos ir dalies liudijo mūsų audinių istoriją, kurie buvo audžiami gana primitivėmis staklėmis. Prišmantai buvo pažadėję paskolinti žymiai geresnės kokybės stakles, bet paskutiniu momentu tą pažadą atšaukė. Skubomis surastos staklės vis dėlto savo padarė, nes audėjai dirbant, prie paviljono visada buvo minia žmonių. Audinys irgi turėjo būti komplikuotesnis ir tuo įvairesnis. Tačiau, dieną prieš atidarymą, staklės misteriška buvo aplaužytos ir siūlai paleisti. Beliko laiko užmesti tik patį paprasčiausią raštą.

Pilnai sutinku su A. Rūku, "kad svetur gyvendami, neturime kuo plačiau pasirodyti." Tačiau, kurie su paviljono rengimu buvome susidūrę, patyrėme, kad mūsų liaudies kultūros reiškiniai amerikiečių publiką stebina ir žavi. Buvo nepaprastas susidomėjimas gintaro dirbiniais, medžio drožiniais ir audinių raštais. Šimtai lankytojų užsirašė adresus, kur tuos dalykus galima pirkti.

Anis Rūkas siūlo rodyti knygas. Bet šitokio tipo mūgeliai netinka. Norint knygas tinkamai parodyti, reikia, kad žiūrovas turėtų laiko jas pavartyti, paskaityti. Šiuo atveju, tokioje milžiniškoje parodoje, lankytojas neturi laiko knygoms skaityti, o, be to, plotu kuklus Lietuvos paviljonas, neturėjo vietos knygoms išdėti. Geras pavyzdys, buvo Lenkijos paviljonas, turėjęs didžiulį knygų skyrių, kur matėsi vos keletas lankytojų, ir tie atidžiai skaitydavo lenkų kalbos knygas. Vienu metu buvo planuota mūsų paviljone išstatyti enciklopediją ir keletą lietuvių autorių mokslinių veikalų anglų kalboje. Tačiau, kai spaudoje pasirodė straipsnis, vieną iš tų veikalų autorių, tikrai taurų Lietuvį, išvadinas kuone komunistu, tai šios minties buvo atsisakyta.

Pagrindinis lietuvių parodoje dalyvavimo tikslas — politinis, manau, buvo atsieltas, nes užrašas "We are a victim of Russian colonialism" buvo ypač kontroversalus. Tai rodo ir laiškas, kurį išspausdino Chicago Daily News rugpjūčio 9 d. laidoje. Jo vertimas: "Lankydamas Tarptautinę Prekybos parodą esi maloniai nustebintas dviejų kilnių, tautiniais kostiumais dėvinčių mergaičių saugojamo mažo Lietuvos paviljono vaizdu. Neabejotinai jis buvo surengtas laisvųjų šio miesto lietuvių, o ne rusų marijoniečių iš jų pavergtojo krašto.

Ant vienos paviljono sienos kabo didelis Europos žemėlapis su Rusija ir užgrobtais kraštais, dažytais kruvinais raudona spalva. Tarp jų aukso plotelis rodo Lietuvą. Po žemėlapiu yra užrašyta: Lietuva, — rusų kolonializmo auka.

Su džiaugsmu pastebėjau, kad užrašas nenaudoja kokių rusų sukurtų išsiskindėjimų, kaip "sovietai" ar "komunistai", kuriuos ir mes naudojame, bet paprastai ir tiesiai vadina plėšiką tikru jo vardu."

Tikiuos, šiomis eilutėmis sugebėjau paaiškinti Vieniybės skaitytojams, kad Lietuvos paviljono trūkumai nebuvo "neapgaltos lietuvių parodavimas", kaip Anis Rūkas teigia. Tai buvo lietuvių visuomenės dirvoje dirbančių kelių mirtingų asmenų darbo vaisius.

VYTAUTAS GERMANAS

Lietuvių operos personalas pradės naują sezoną su Verdi 4 veiksmų opera "Aida".

Julija Švabaitė paruošė kelio ilka eilėraščių, kurie bus parduoti kalėdiniam sveikinimams.

J. Dainauskas antrą kartą baigia versti į lietuvių kalbą pirmąjį Lietuvos statutą (1529).

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokiečiai)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Feliksas Mackevičius su žmona, savo laiku sėkmingai vertėsi pyragaičių ir kitokių kepsnių gamyba Kaune, dabar turi savo kepyklą Chicagoje, 2457 W. 46th Place, kur kepama duona, įvairūs tortai ir kiti skanėšiai, sakoma, neturintys sau lygių vietos rinkoje. Įmonė dirba dviem pamainom, registruotų specialistų kepėjų priežiūroje. Brighton Bakery kepyklos gaminiai aprūpinami sveikatai naudingais vitaminais ir specialiomis mineralinėmis druskomis.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 1 psl.

Bet tą vakarą, tame Minnesotos miestelyje, buvo truputį toliau, negu taip. Iš 400 privalomo mokslo ragavusių Jungtinių Amerikos Valstybių piliečių neatsirado nė vieno, kuris būtų atvirai prisipažinęs, ką jis mano apie save ir kitus ten susirinkusius žioplus.

Žiopliai, žinoma, nesulaukė "žmogaus iš Marso", išsiskirstė, jausdamiesi "kaip šunį mušę".

Etiopija, kurios sostinėje Addis Ababa neseniai buvo mėginta padaryti perversmas prieš imperatorių Haile Selassie, didžiuojasi savo nepriklausomybės senumu.

Nežiūrint to fakto, kad jau 1,000 metų prieš Kristaus erą Etiopija buvo nepriklausoma valstybė, jos pažanga, palyginti su neseniai įsikūrusiomis Afrikos valstybėmis, tebėra ten, kur buvo — prieš Kristaus erą...

Kas iš tokios nepriklausomybės, jeigu, pavyzdžiui, 20 milijonų valstybėje tebepraktikuojama vergija, kur 95 nuošimčiai gyventojų nemoka nei skaityti nei rašyti, kur apie 40 nuošimčių dirbamos žemės priklauso bažnytinėi hierarchijai...

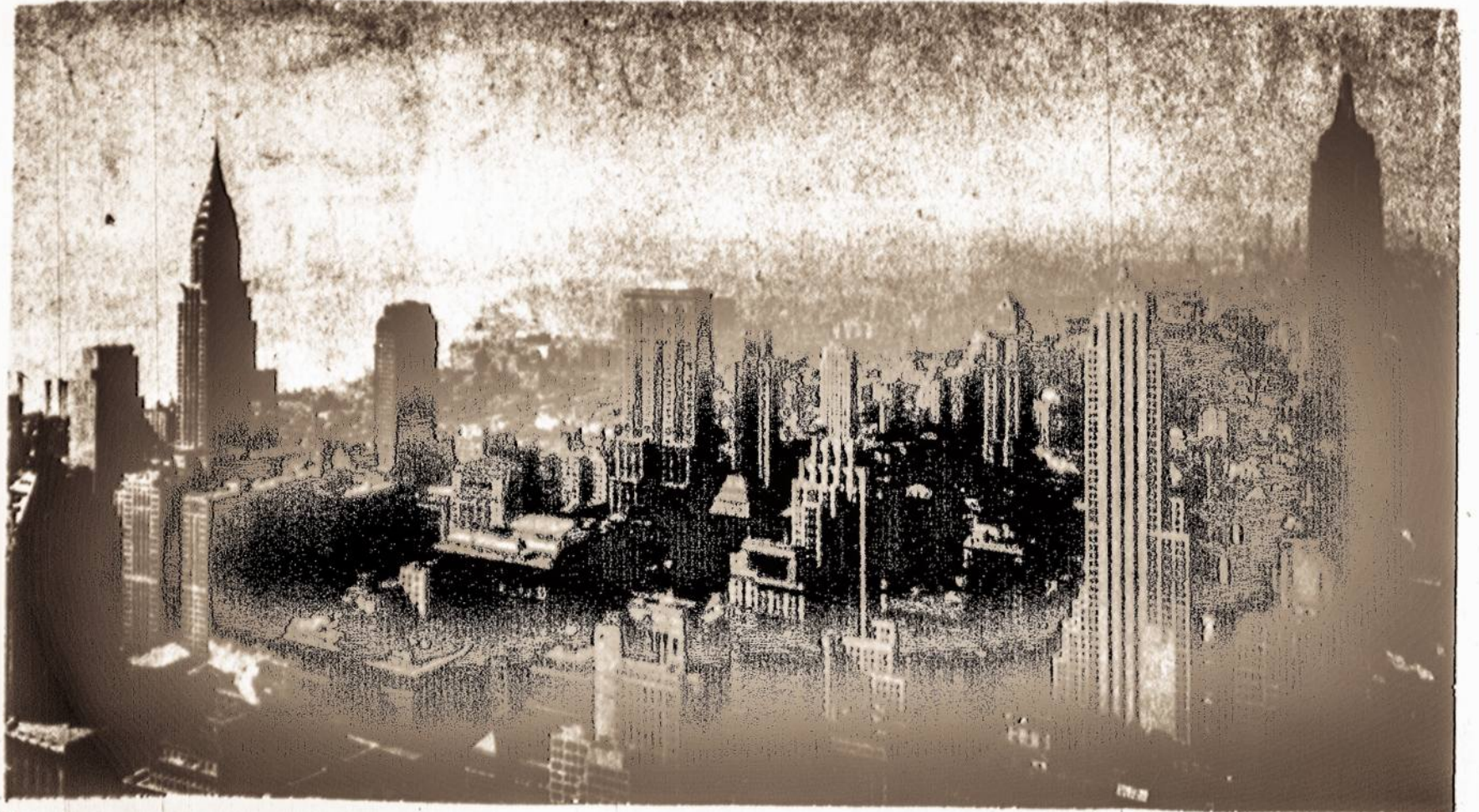
Kur santvarka tampa pažangos kliūtimi, negalima stebėtis nepatenkintųjų skaičiaus augimu ir pagaliau arviu sukilimu, kaip paskutinis, kuris betgi nebuvo gerai organizuotas.

Bet, bendrai imant, Afrikos tautos, ypač neseniai sukūrusios savo nepriklausomas valstybes, daro didelę pažangą visose srityse — politikoje, ekonomikoje ir kultūroje.

Mintis, kad negras yra tamsus ne vien savo oda, bet ir siela, tiesa, tebesišvaisto kai kurių baltųjų žmonių smegenyse.

Bet tai yra tokia pat seniena, kaip ir dabartinio Etiopijos imperatoriaus įsitikinimas, kad jis yra visų "karalių karalius".

Ta pati daina, tik iš kito galo.

DANGORAIŽIAI IR ŽMONĖS

Praeinu Fifth Avenue. . .

Sustoju ties bibliotekos liūtais,
Bemąstančiais akmenis sustingime.

O parke pumpurai į šalią lapą skleidžias,
Pavasariniam vėjui šnera bailiai medžiai,

Kurie dangoraižių šešėliuos dangaus jau niekad nepasieks. . .

Grand Central nišų tamsumoj

Sustingęs Vanderbiltsas žalvario statuloj.

Kolonų niūrmoj

Balandžiai plazda virpančiais sparnais.

O po sietynu blizgančio akmenis grindim

Nukaukši repažįstamos moters grakšti kulnis.

Juodose angose ten laukia traukiniai

Į Bangor, Maine, į Vakarus ar į Pietus. . .

Vaidenas man minia.

Dangoraižių tarpukalnėse pilkas vakarėjimas,

Šviesų mirgėjimas,

Žmonių skubėjimas,

Ir paskiri vaizdai dienų ir vietų,

Kurios širdy įrėžė ir paliko gilų randą.

Danutė Paškevičiūtė

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu
Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp
uztekejo tykra zwai-gzde,
kuri sawo szwiesa kitas per-
auksztis, ir wysa czesa
wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus
Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze,
ir ne perlauzta wale
storawosimes but in-
pedzejs giaro arto-
jaus, kurys suimda-
mas zagre in rankas,
nesidajro, o stora-
wojasi waga ligiai
ir tiesiog nuwest.

Į praeities

Tavo sūnūs...

* ... Pasyrodo, kad dydeles wajnas pakila ir taj neužilgo. Kraujo prallejimas bus dydelys. O ant galo kas waldis mūsų brangeuse tewiszke Lietuwa ir to nezine, ale kad atmajna bus, taj galime but plewny. Diewas giwas lajkis, taj girdesyme.

* Wazuojant no Szpiplszkiu in Suwalkus, girajtej užpuole ketury burliokaj dewynis židus, ka wazewo brike, Wisu kizzenius apkrauste, kajlius iszlupo ir dejuojenczius palejdo, welidamy geros keliones.

* Ciecorius Chinu labai jaunas, ale jau ženotas. Dabar su jauna paczule atprowyneje keliones in didesnius miestus sawo žemes. Tury su sawym wysoku asabu, tiktaj apie 50 tukstancziu. Ciecorius su sawo paczule ira neszemi ant tam tikraj prygatawotos nesziklos. Kaj tik pasytnyka szita pujke procesyja, tury pult kajp ilgas ir gulet pakolej tas pulkas praejna.

Vienybė, 1886 m. rugp. 25

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

Albert J. Katilius	\$75.00
Scotch Plains, N. J.	
Walter Sinus	25.00
Brooklyn, N. Y.	
J. Girdes	15.00
Waterbury, Conn.	
S. Geonltas	10.00
Waterbury, Conn.	
J. Tamulis	10.00
New Haven, Conn.	
K. Strikulis	10.00
Waterbury, Conn.	
A. Vitas	10.00
Waterbury, Conn.	
A. Ramanauskas	5.00
New Haven, Conn.	
J. Stranevičius	3.00
Brooklyn, N. Y.	
O. Kscenaltienė	2.00
Bronx, N. Y.	
J. Seštokas	2.00
Brooklyn, N. Y.	
V. Zmuidzinas	1.50
Rochester, N. Y.	
J. Tamašauskas	1.00
Lowell, Mass.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Bombos ir spaudos laisvė

Vienybės skiltis DABAR yra laikraščio veidas ir pažiba. Ją rašo, kaip žinoma, pats redaktorius Juozas Tysliava. Ta skiltis dažnai būna nusagstyta tikrais daimančiukais, o kai kada žybtelia ir didokas daimantas.

Tas deimantas žyptelėjo Vienybės 27 n., kur, tarp kitko, buvo pasakyta, kad "... šaudytis dėl Berlyno tuo tarpu nesišaudys." Tai labai sveikal galvojančio ir toll matančio žmogaus mintis. Prie to reiktų tik Amen pridėti. Bet kai šiame veidmaingai nepastoviam laikotarpyje gali būti ir staigmenų, tai aš dar pridurčiau, kad dėl Berlyno gali šaudytis tik tuo atveju, jei tarp dviejų didžiųjų, Amerikos ir Sovietų Sąjungos, galvų rastųsi vienas beprotis.

Kada šis šaltasis karas iki šaudymosi įkails, sunku bet kam atspėti. Bet kad jis įkails ir kad milijonais jaunuolių bus kaukai nukloti, abejonės nėra. Yra abejonė tik dėl branduolinių bombų — ar jos bus visu savo balsumu panaudotos ar ne. Aš tikiu, kad tie baistieji, turintieji jėgos nušluoti nuo žemės paviršiaus visą žmonių, kartu su jos progresu ir civilizacija, nebus pilnoje jų balsumoje naudojami. Juk yra žinoma, kad nuodingos dujos ir mirtinos bakterijos taip pat yra išrastos ir jų gali didžiosios valstybės pasigaminti, o vienok praeitame kare tie žmonijos naikintorių frankiai nebuvo panaudoti. O juk buvo

sakyta, kad septynios uncijos tų bakterijų, paleistų ant New York miesto, visus aštuonis milijonus gyventojų numarintų per labai trumpą laiką. Tuo pasiremdamas aš ir noriu tvirtinti, kad ir tos baisios bombos nebus naudojamos.

Mintis, kad nereikėjo pike-tuoti New York Times, pasirodė DABAR skiltyse ne be rimto ir sveiko apgalvojimo. O Jonui Kardeliui atsakymas viršija viską. Jeigu jau už kiekvieną laikraščio korespondento nerimtą ar neteislingą pasiūlymą bel išstreiškiamą reiktų deginti patį laikraštį, nemanau labai klysti sakydamas, kad mažai beliktų laikraščių. "Kur gi čia žodžio ir spaudos laisvė? Neabejoju, kad ir Jono Kardello redaguo-

jama, Nepriklausoma Lietuva tuo atveju turėtų būti sudeginta. Juk ir joje galėjo būti paskelbta vieno kito bendradarbio kokia nors netiesa.

Gabus ir išsimokslinę laikraščių redaktorai bei žurnalistai, nedeginkite spaudos, o vietoj to, stenkitės parašyti gerus atsakymus tokių laikraščių korespondentams, kaip Sulzbergeris, būtent, kad jo raštas yra ne tik nerimtas, neteislingas, bet ir priešingas žmoniškumo principams. Deginti laikraščius už kokį nors nerimtą korespondento pasiūlymą gali tikrai komunistas, kuris nepripažįsta jokios spaudos bei žodžio laisvės.

A. M. AUGŪNAS

Mums rašo

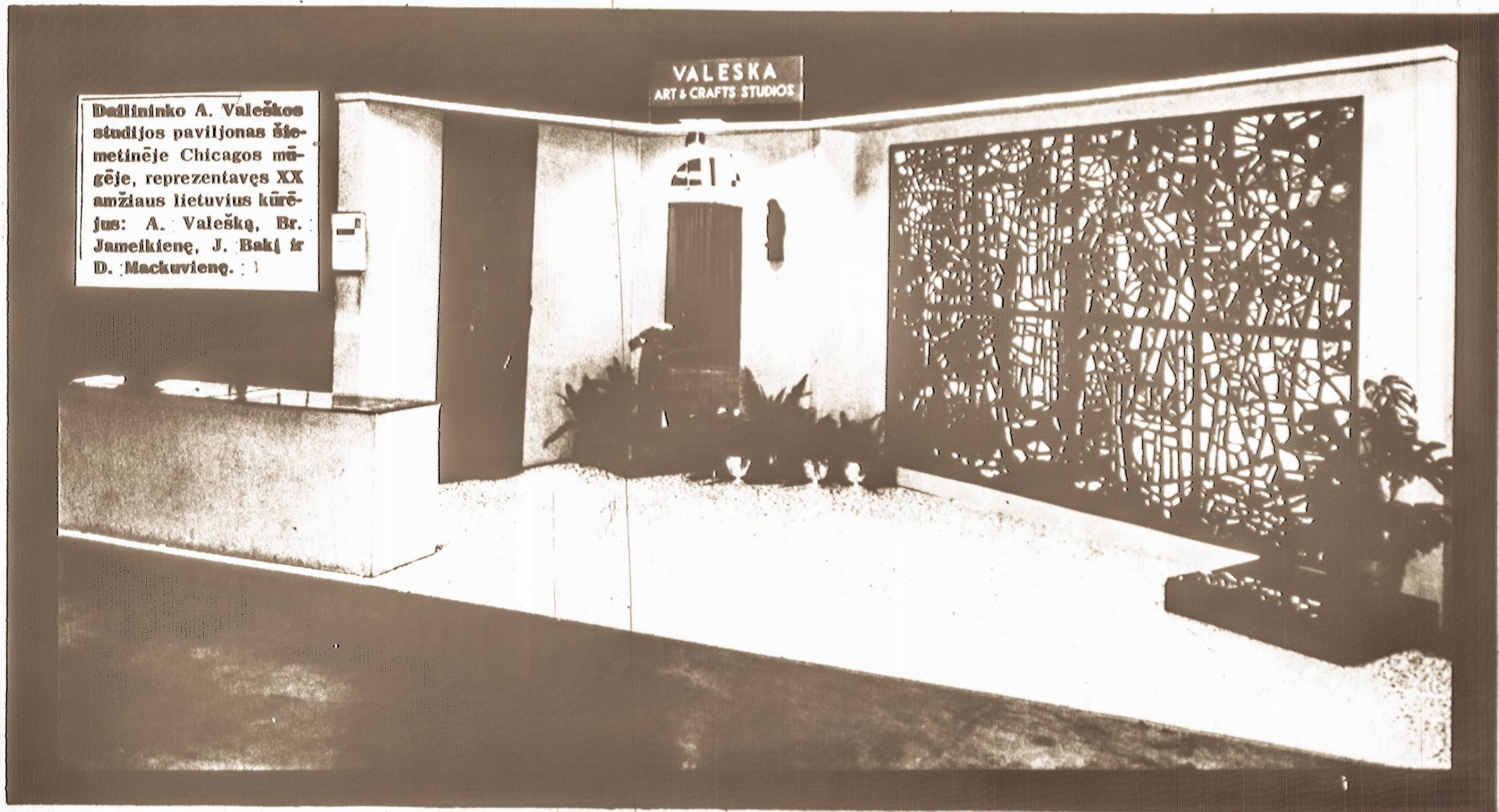
Dėl nepaįnklausaus straipsnio Pabaltijo valstybių klausimu įdėjimo, The New York Times piketavimas buvo neapgalvotas ir nepateisintamas žygis. Jungtinių Valstijų konstitucija garantuoja spaudos ir žodžio laisvę, todėl laikraščių redaktorai ir duoda progos ne tik vidaus, bet ir užsienio politikos klausimais laisvai pasireikšti. Bet jeigu redaktorai nededa savo prierašų, tokie straipsniai paprastai lieka be atgarsio.

K. J. PAULASKAS
Woodhaven, N. Y.

Kadangi teko rodyti iniciatyvos organizuojant New Yorko Lietuvių Namų statybos laikinąjį komitetą ir planuojant to k-to darbą, jaučiu pareigą atsilipti į P. Lisausko priekaištą šio darbo iniciatoriams.

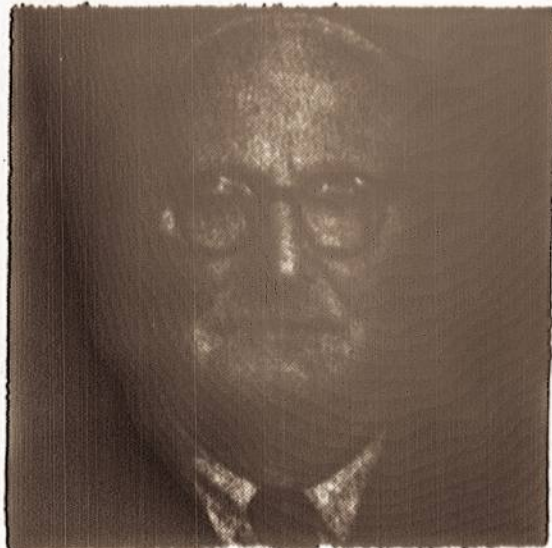
Aple tai, ką komitetas nuveikė per keletą savo veiklos mėnesių šių metų pradžioje, buvo išsamiai rašyta New Yorko spaudoje. Nuo balandžio mėnesio k-to veiklos nebuvo.

Nukelta į 5 psl.

IS PO MANO BALANOS

Morkus

Kazys Strikulis, maisto krautuvės savininkas Waterbury, atvykęs į Ameriką prieš 62 metus, šio mėnesio 15 d. minėjo savo 80 metų amžiaus sukaktį. Kazys Strikulis yra Vienybės skaitytojas ir jos rėmėjas nuo 1901 metų. Tai irgi sukaktis, nes iš savo 80 metų amžiaus, jis Vienybę skaitė išties 60 metų. Beje, Strikuliu Vienybę užrašė Jonas Tareila, vyresnis už jį keliais metais, taip pat ilgametis biznierių ir veikėjas Waterbury, Kazio Strikulio maisto krautuvė yra 891 Bank St., Lietuviškoje Brooklyno sekcijoje, kur beveik kas antras žmogus kalba lietuviškai. Kazys Strikulis kurį laiką skundėsi sveikata, bet dabar jaučiasi stiprus ir beveik kasdien dirba savo sūnaus Stasio tvarkomoje maisto krautuvėje.

MUMS RAŠO:

Atkelta iš 4 psl.

Ir P. Lisauskas, būdamas šio k-to narys, visai pagrįstai keičia balsą.

Kovo 21 d. Darbininke LN k-to narys A. Vakselis prisistatė to laikraščio skaitytojams kaip LN laikinojo k-to pirmininkas. Iki to laiko komitetas nebuvo pareigom pasiskirstęs, nes darbas ir šiaip ėjo sklandžiai. Teko, žinoma pasidžiaugti A. Vakselio privačia iniciatyva skirstantis pareigomis tačiau jis, matyt, nežinojo, kad su pareigomis drauge turi būti paveldima darbo iniciatyva ir atsakomybė. Tos iniciatyvos pasigedo daugelis New Yorko lietuvių.

P. Vakselis, "pirmininkavęs" LN laikinajam k-tui paskutinius 5 mėnesius, turėtų jausti pareigą atskleisti visuomenei k-to atliktus darbus, o, jei tokių nebuvo, tai bent nurodyti, kas atėlyje šiuo reikalu numatoma vykdyti.

R. KĖZYS

Kasparaučyzna tai buvo gana platus žemės sklypas didžiulio Aniškio dvaro pašonėje. Aniškis ir jo palivarkas Kasparaučyzna buvo prie pat Alytaus ir Udrijos rubežiaus. Nors iš Aniškio į Alytų buvo veik keturis kart toliau negu į Udriją, Aniškis ir Kasparaučyzna priklausė Alytaus parapijai.

Kasparaučyznos dvarelis išorinis vaizdas atrodė daugmaž taip kluonas, daržinė, tvartai, kiaulidė, svirnas na ir kumečių palapinė. Ypač palapinė, kurios pastogėje ir man teko šį pasaulį pirmą kartą išvysti — sausio 2, 1887 metais — atrodė kaip... Viena ilga pastogė. Apie poros šimtų pėdų ilgio ir apie aštuonių dešimčių pėdų pločio. Išdalyta į šešetą atskirų užkampių, kiekviename trys šeimos. Kampas, kuriame mano tėvukai gyveno, buvo apie penkių dešimčių pėdų ilgio ir apie keturių dešimčių pėdų pločio. Vienas mažytis langutis. Net ir gana skaisčiai saulei šviečiant, be balanos šviesos nebuvo galima įžiūrėti. Mollio grindys.

Ir čia skurdo trys šeimos. Prie kiekvieno kampo du platus ožiai. Ant jų keletas lentų. Ant lentų klotas šiaudų. Ant šiaudų marška, plunksnų pagalvys ir kai kalnas pasiputęs patalas.

Ant sienų, be kryžiaus ir šventųjų paveikslų, dar kabėjo keptuvės, tarkos, rėčiai, sermėgos, kelnės švarkai, diržai, kepurės, juostos ir kiti šeimos reikmenys.

Po lova tįso gelda, kibirai, bliūdai, samčiai, šaukštai, vyžos, klumpės ir kiti dalykai.

Viename lovos šone rioksdavo didoka medinė sėpa. Čia laukdavo šventadienio sukrauti išeičiai ryzai. Šis sandėlis visuomet būdavo po raktu. Kadangi čia, mat, sukrauta didžiausi šeimos turtai ir brangiausi namų dalykai: tėvelio nauja kepurė, mamytės šliūbauni aplinkiniai; maldaknygė, razantėlis, škaplieriai; šliūbauni žiedai, metrikai, žirkliukės, nuoperskas, siūlai, adatos, knipukai, spilkutės, pinigai, na ir gromatos iš Amerikos. Kitaip sakant, tai viso šeimos lobio sandėlis.

Kitame lovos šone stovi verpimo ratelis su pasiūtusiu pakulų ar linų kuodeliu. Verpta dažniausiai vakarais prie balanos šviesos. Verpėjos, rodydamos viena kitai savo išdirbimo siūlų špūlias, sakydavo: ve iš po mano balanos...

Tatgi prie kiekvieno užtvaros kampo skurdo prisiglaudusi šeima. Naktimis, tėvai suguldavo į lovas. Vaikai eidavo į tvartus. Lisdavo į šiaudus ar į šieną. Mergaitės jieškodavo poilsio prie avių. Sakydavo, prie avelių ne vien tik ramu, bet ir šilta.

Mažus vaikus guldydavo į lopšį prie pat lovos, o šiek tiek paugėjusius sukišdavo po lova ant tamtikslui paruožtų lentelių.

Turėjau laimės gimti ir iki trijų metų išbūti vienai vienas tarp trijų moterų. Visos lygiai mane mylėjo ir kiekviena mane prie savo krūtinės glausdavo. Už tai mamytė nekartą net kaktą suraukdavo. Gi man, suprantama, ta buvo artimesnė, kuri didesnę gabalėlį cukraus ant liežuviuko uždėdavo.

Bus daugiau

Skulptorius Jacques Lipchitz (kairėje), kuris dabar gyvena Hastings-on-Hudson, N. Y., teikia Jeruzalės Meno Muziejaus komiteto pirmininkui Billy Rose vieną iš savo kūrinių, padovanojimą Izraeliui. Jeruzalės Meno muziejuje yra įrengtas Lipchitz paviljonas, kuriame bus išstatyti ir kiti skulptoriaus darbai. Jacques Lipchitz, kuriam dabar 70 m. amžiaus, yra gimęs Druskininkuose, Lietuvoje, bet jaunas būdamas išvyko į Paryžių ir čia pasireiškė kaip Europos skulptorius. Antrojo pasaulinio karo pradžioje Lipchitz apsigyveno Amerikoje.

Vilnius. Nauji namai Partizanų gatvėje

Jokūbo Stuko pasikalbėjimas su Salomėja Narkėliūnaite

Salomėja Narkėliūnaitė, žurnalistė, buvusi tremtinė, jau anksčiau du kartus lankėsi Europoje, norėdama patekti į Lietuvą. Bet tik dabar, po 17 metų, jai pavyko pamatyti savo gimtąjį kraštą ir ten pabūti 15 dienų. Grįžusi į New Yorką, žurnalistė S. Narkėliūnaitė buvo pakviesta kalbėti per Stuko radiją. Atsakydama į J. Stuko klausimus, Narkėliūnaitė aiškiai varžėsi. Bet klausytojams nebuvo aišku, ko Narkėliūnaitė bijo - "rėžimo", kuris jai buvo davęs leidimą aplankyti savo artimuosius Lietuvoje, ar savo "artimųjų" Amerikoje. Mat, kaip žinoma, Salomėja Narkėliūnaitė bendradarbiauja Draugui, kurio redaktorius savo laiku smerkė kitų buvusių tremtinių keliones į Lietuvą...

J. Stukas: Ar ilgal, Salomėja, Jums teko būti Lietuvoje?

S. Narkėliūnaitė: Lietuvoje teko išbūti 15 dienų. Originaliai buvo numatyta 14. Bet nebuvo lėktuvo iš Vilniaus į Le-

ningradą, tai dar vieną dieną gavau ekstra.

J. S. Tai reiškia, dvi pilnas savaites išbuvote Lietuvoje.

S. N. Taip.

J. S. O kur daugiausia išbuvote?

S. N. Daugiausia išbuvau pačiame Vilniaus mieste.

J. S. Kokius miestus iš viso aplankėte ir kaip ilgal juose buvote?

S. N. Iš didesnių miestų buvau Kaune - vieną nepilną dieną. Trakai - jeigu sakysime miestą, bet faktinai ten piliis, tai pilį lankiau visą popietį, o paskui važiauvau pro Švenčionis, tai irgi miestas, man labai didelis. Aš ten pradėjau mokslus eiti. Buvau Melagėnuose pora valandų. Mano bažnytkaimis. Nu ir dvi dienas praleidau tėviškėj.

J. S.: Tai įdomu. Žinote, kai man teko praėjais metais būti Lietuvoje, tai okupantas leido tik septynias dienas išbūti Sov. Sąjungoj. Tai aš turėjau būti Vilniuje tris dienas, Rygoje dvi ir Taline dvi. Bet mes vėliau su ponu Kruegeriu pakeitėm planus ir Vilniuje išbuvome šešias dienas. Septintą jau išvažiavome. Kodėl, man įdomu, okupantai kitus leidžia ilgiau pabūti, o kitus ne. Gal žinotė kodėl?

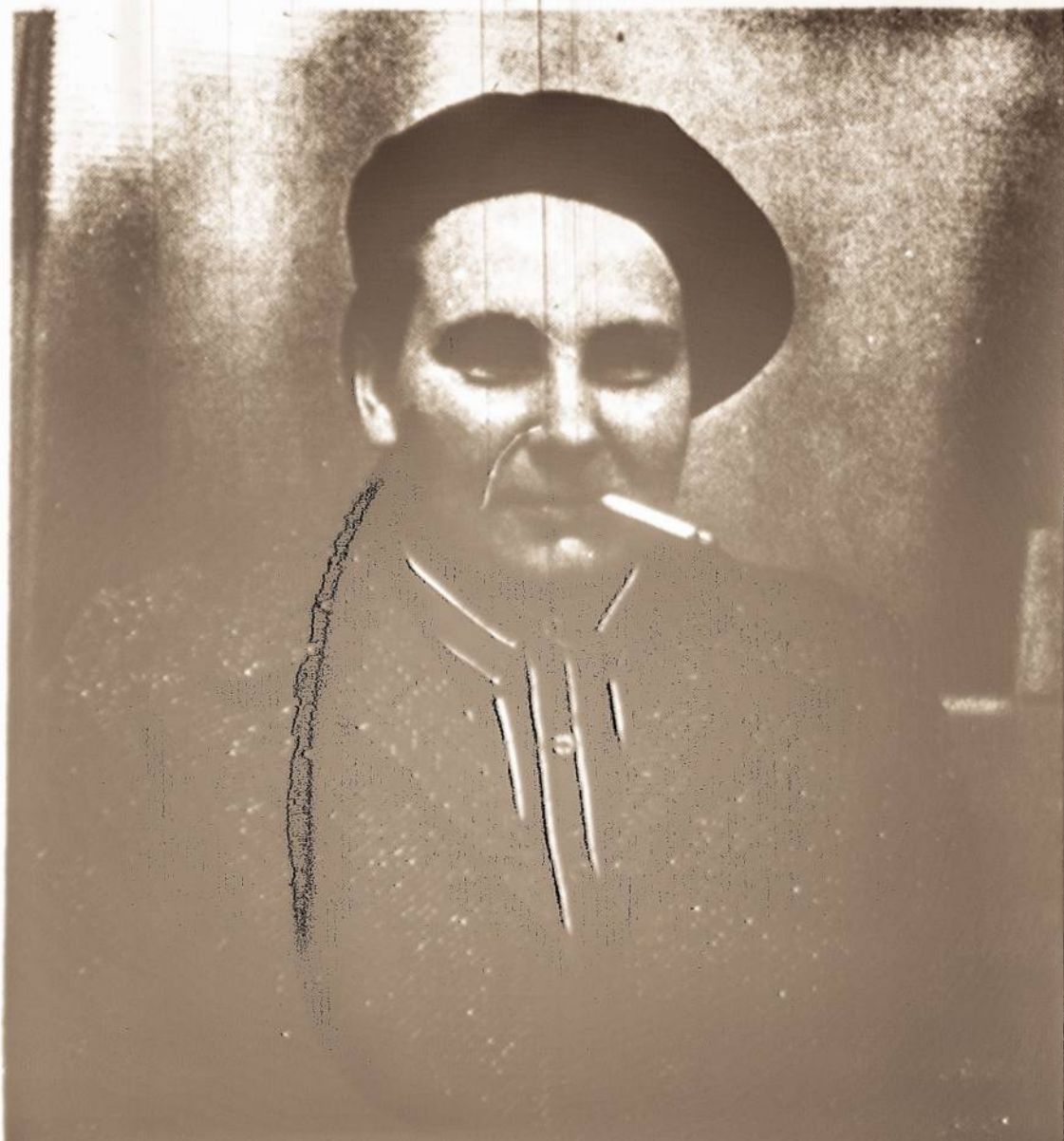
S. N.: Aš nežinau. Aš žinau, kad kitus leidžia mėnesį būt,

bet mane leido tik dvi savaites. Nors, tiesa, aš prašiau tik dvi savaites. Nežinau, gal šiemet yra kitaip. Gal pasikeitė kas nors.

J. S.: Teko skaityti, tiesa, spaudoje, kad Jus Sovietai lei-

do į tėviškę, į Melagėnus. Kaip jie atrodė Jums?

S. N.: Nu, man atrodė Melagėnai gerai. Jie per karą buvo sudegę, tai dabar viskas naujai atstatyta. Patalpos bend-

SALOMEJA NARKĖLIŪNAITĖ

JOKŪBAS J. STUKAS

Dzūkų kalba ir daina

Kiekviena tauta turi būdingų bruožų. Jie leidžia vieną tautą atskirti nuo kitos. Tokių atskirų tautos bruožų turį kiekvienas tautos narys. Be to, dar ir toj pačioj tautoj yra skirtumo tarp vienu ir kitų tautiečių. Pavyzdžiui, kad ir mūsų dzūkai su žemaičiais. Kuo gi skiriasi dzūkas nuo žemaičio?

Pirmiausia veikia toji įtaka arba tosios aplinkybės, kuriose jis gyvena, dirba, auga, kuria. Tokios įtakos dzūkams yra susidariusi ankstyvenioji, ar kitaip sakant, senesnioji, romantiškoji Lietuva.

Taip pat dzūkų yra paveikusi pati gamta. Dzūkijos didžiosios ir plačiosios girios su giesmininkų paukščių gaušumu dzūkui įkvėpė kaž kokį lyrišką jausmą, kurį suprato, pajuto, atkūrė Lietuvos poetai, rašytojai.

Dzūkų paveikė ir kitas šio krašto gamtos akiratis. Tai visa eilė sraunų ir vingiuotų upių, žavių ežerų, kalvų, kalnelių, piliakalnių ir milžinkapių.

KALBA

Dzūkai gan termiška kalba. Kartais dzūkas su žemaičiu sunkiai susikalba. Mat, dzūkų termėje charakteringa ypatybė yra ta, kad jie daug žodžių vartoja su c ir z. Pavyzdžiui, daryc, žinoc, gulęc, cylęc, dzyvai, Dzilevulis, dzie, paporyc, mylęc, susvarcyk, pulc, kų porini, kinkyc ir t. t. Be to, gausus mažvėbinių bei malonybinių daiktavardžių vartojimas, būtent: Jonulis, agulę, rėvulis, motulę, viešnelę, giralę, mergelę, rūtelę, mėtelę, mėtelę, etc.

Be to, dzūkai sako — einu namopi, buvau namo, kų daryc, kad Dzilevulis teip davę. Aš norėtau, bet jis visciek man neduos. Kų tu porini? Paporyk man pasakū. Kad galėtau, tai padabotau. Ar jaulai-dei karvelas (melžiai). Laikas rugelius plauc. Eisim grikelių ir linelių rauc. Kai ateisi, tai padabosim (pąžiūrėsim). Visi laukellai užarci. Dzūkai tariamąją nuosaką daria ne su eičiau, bet eitau. pvz., būtau nuėjis miške. Jei nelytu važuotau rugelių. Aš norėtau atsigerti šalcinio vandenėlio. Eitau tėvulių aplankyti.

DAINOS

Apie dzūko vidaus pasaulį kalba jam dzūkiška daina, kuri yra nepaprastai lyrinė ir ta prasme, kada būdama liūdna neturi skundo pradų, kurių galima išgirsti kitų tautų dainose. Tokia lyrika turtina žmogaus sielą, nes ji yra didelis gamtos atvaizdas, jos paslapčių ilgesys. Taigi, daina žadina ir ugdo patriotizmą, o širdy įdiegia meilės jausmus ir stiprų prisirišimą prie Dzūkijos krašto. Todėl brėžiant tokius dzūko sielos būsenos bruožus, kad jis priespaudos laikais buvo ryžtingas, humaniškas, draugiškas, patikimas ir išgyveno daug audringų momentų.

Praeities tautosaka, dainos, tai gyvoji dzūkų literatūra, ežusl iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą ir tokiu būdu senovės dzūkų praeitį išlaikusi aiškia.

Dzūkų dainose jautriu subtilumu vaizduojamas visas jo

Zvilgsnis į Dzūkijos sostinę.

gyvenimas. Jose atsispindi dzūko būdo savumai ir dvasinė konstrukcija. Neveltui V. Krėvė yra pavadinęs Dzūkiją Dainavos šalimi. Daina dzūkų lydi visą jo gyvenimą: nuo lopšinės iki laidotuvių raudų. Jaunos mergaitės apdainuoja rūtų daržely žydinčią savo jaunystę, našlaitės sunkią dailią ir gimtosios žemės bei gamtos meilę. Suaugusių vyro ir moters santykiai dainose apgaubia kilnumu ir skaičiu idealizmu.

Nei vestuvės, nei pabaigtuvės, nei šiaip puotos neapsieina be dainos. Visur daina palydimas tiek džiaugsmas

ties rūpestis. O tos dzūkiškos dainos gražios ir jautrios! Štai jų keletas:

Augino motulę mus tris kai vienū,
Išlaido šalalėj cik mani vienū.
Tris dziena tris naktis kela-liu eėjau,
Ketvirtū naktely giron nakvo-jau.

Susvarcyk antela cykiai plaukiodama,
Pagalvok mergela už mani eidama.
Ar tu moki verpc, ar tu moki ausc?

Ar mokėsi mergela klonėnlinus rauc?

Neturi tėvulio nei motulės,
Cik turiu sesulį,
kai giron gegulį.

Motula širdela,
Tu mano miela,
Augina dukrelas
Mus tris kaip vienū.
Anksti rytelį pūtė vėjalis,
Naujam daržely linko rūtelės.
Vaikščiojo sesulė po rūtų dar-želį,
Bevaikščiodama gailiai ver-kę.

rai, paštas ir bendrai gyven-tojų namai nauji.

J. S.: Čia irgi įdomu, kadangi, kai aš buvau Lietuvoje, ne-leido mane į Aluntą, vadinas, anot giminių, tur būt, Jokūbai, kad nepamatytum, kaip mes vargstam kolchoze. Bet Jūs turbūt apsilankėte pas gimines ir panašiai Melagėnuose.

S. N.: Manęs ir nelabai norėjo leisti. Aš laukiau keturias dienas.

J. S.: Kol leidimą gavote...

S. N.: Aha... Ir paskui leido dviem dienom.

J. S.: Ar Jūs turėjote matyti kokį ten valdovą ar policininką, kad išprašyti leidimą?

S. N.: Ne. Aš Sutkui (Inturisto atstovas. Red.) pasakiau, kad sakau, labai norėčiau nuvažiuoti į tėviškę, jeigu galima būtų, kreipkis, kur reikia, kad sutvarkytų. Sako, nežinau dabar kaip čia tie reikalai at-rodo... Sako, pažūrėsiu ir pranešiu į namus. Tai sakau, kad tik greičiau pranešų, nes man svarbu kad jeigu aš negausiu leidimo važiuoti į namus, tai, sakau, čia mano namiška galės atvažiuoti ir su manim pabūti. Bet ketvirtadienį pranešė, kad penktadienį galiu važiuoti. Tai penktadienį ir šeštadienį. Sekmadienį grįžau.

J. Stukas - Amerikoje gimęs, augęs ir mokslus ėjęs, savo tėvų gimtąjį kraštą, Lietuvą, pirmą kartą pamatė pernai, kai su amerikiečiais biznieriiais lankėsi Europoje. Būdamas Lietuvoje J. Stukas susuko spalvotą filmą su kuriu jis paskui aplankė daugelį lietuviškų kolonijų Amerikoje. Iš kai kurių vietų pranešama, kad per paskutinį dešimtmetį, joks kitas įvykis nesutraukė tiek publikos, kaip J. Stuko filmos iš Lietuvos. J. Stukas, be to, iš Lietuvos parsivežė įrekorduotus muzikos kūrinius, kuriuos čia išleido plokštelėse. Komerčiniai - J. Stuko kelionė į Lietuvą buvo labai sėkminga, bet komunistinė santvarka jam nepatikusė...

J. S.: Ar Vilniuje Jūs laisvai galėjote išėiti į gatvę ir kitur, kur norėjote eiti?

S. N.: Nu, mane Sutkus sutiko aerodrome, padėjo atsinešti čemodanus, patalpino viešbutyje ir sako: žinai kur mano įstaiga, jeigu ko reiks, tai pasakyk. Ir daugiau jis manęs nebaderiojo...

J. S.: Nebaderiojo. O nuo manęs judošius neatsitraukė, kai aš buvau. Tiesa, ar Jūs buvote sekama milicijos? Beje, paskutinį vakarą ten su studentais kalbant... Tai judošiai net nemoka sekti žmogų, vis gali pastebėti, kad tu čia ne pats vienas. Tu pasikeiči, jie pasikelia. Tu išėini, jie išėina. Tu įėjai, ir jie įėjai... Ar Jums taip nebuvo — ar gal nepastebėjote?

S. N.: Gal. Aš kartais dirselėdavau. Sakau, gal kas eina... bet neteko pastebėti nė vienu momentu, kad kas būtų sekę. Gal ir sekė, bet aš tikrai nemačiau. Jeigu sekė, tai jie turėjo sunkų darbą, nes aš daug kur vaikščiojau ir važinėjau.

J. S.: Ar teko būti Vilniaus universitete?

S. N.: Buvau Vilniaus universitete, norėdama aplankyti savo pažįstamus, kurie ten dirba. Ten dabar vyksta didė-

lis remontas, tai sutikau du dėstytojus, su kuriais anksčiau šnapsą gerdavau.

J. S.: Labai malonu... Jiems tur būt buvo sunku pasakyti — bijojo gal — apie tikrąją padėtį Lietuvoje?

S. N.: Nežinau, kaip ten, universitete. Ten ilgai negalėjau kalbėtis todėl, kad žmonės dirba, o be to, man reikėjo pamatyti tą moterį, kuriai norėjau perduoti akinius iš Amerikos. Ten jaunimas registravosi naujam semestru.

J. S.: Ar tai lietuviškas jaunimas buvo?

S. N.: Lietuviškas, blondinės mergaitės, tokios gražios...

J. S. Labai malonu, tikrai. Jus matėte daug rusų Vilniuje?

S. N.: Nu, aš nežinau kaip daug, bet gatve einant girdisi kalbant rusiškai, gal net daugiau negu lietuviškai. Lenkiškai irgi kalba...

J. S.: Ar milicijos dabar yra mieste, vadinas, kareivių?

S. N.: Nu, kareivių nemačiau. Mačiau pora jūreivių einant, dar pagalvojau, ko čia tie jūreiviai, čia uosto nėra.

Nukelta į 8 psl.

"SUSVARCYK ANTELA..."

Amerikos lietuviai Lietuvoje... Neseniai Lietuvoje viešėjusi turistų grupė lankosi Istorijos-revolucijos muziejuje. Anot Narkėliūnaitės, Lietuvoje ji sutiko ir Draugo skaitytoją, kurį pamatė Vilniuje nustebe sušuko, "My Goodness..."

Stukas - Narkėliūnaitė... Atkelta iš 7 psl.

Bet milicijos nemačiau, išskyrus tuos policininkus, kur tvarko trafiką. Tai dar vienas sušvilpė man, kai negerai perėjau gatvę. Ten yra nustatytos vietos, kur turi pereiti.

J. S.: Kai aš buvau, mačiau dalinius maršuojant Vilniaus gatve?

S. N.: O tuo metu gal nebuvo.

J. S.: Tiesa, Jūs buvote ir Kaune. O kaip Kaunas Jums atrodė?

S. N.: Aš Kaunui niekad simpatijų neturėjau, ne dėl to, kad, reiškia, jis man nepatinka.

ka, bet aš jau į Vilnių įsimylėjus. Aš mažai Kaune esu buvęs anksčiau, tai jo taip labai ir neįsimylėjau. Nu, Kaunas kaip Kaunas, sakyčiau.

J. S.: Ar teko kalbėtis su pažįstamais Kaune?

S. N.: Kaune, taip. Kalbėjau su keliais pažįstamais, su kuriais turėjau reikalų, vaistų buvau nuvežusi vienai moteriškei, šiaip sveikinimų perduoti.

J. S.: O kaip bendras Kauno vaizdas Jums atrodė?

S. N.: Aš manyčiau, kad Kaunas puikiai atrodo negu

Vilnius. Mat, Vilnius buvo išgrautas, išdeges faktinai, 40%, sako, buvo išnaikinta per karą, tai dabar daug naujai atstatytų patalpų, šviesūs namai, ir viską. Kaune gal būt puikesnis vaizdas.

J. S.: Abelnai, ar Lietuvos žmonės, Jūsų nuomone, yra nusistatę prieš okupantą rusą?

S. N.: Matot, aš negalėčiau tokio klausimo atsakyti abelnai. Su žmonėmis, kuriais aš susitikau, tai giminės, pažįstami, tai, kaip sakyti, mes buvome visą laiką su būriu ir, kaip sakyti, neturėjau progos ką nors pasisimti už atlapų ir paklausti. Arba, kad jie man ką būtų pasakę ką. Mes daugiausia kalbėjome apie asmeniškų dalykus.

J. S.: O kaip Jums atrodė nuotaka — ar gyventojai prisilgti?

S. N.: Aš manau, kad iš tų duomenų, kuriuos aš turėjau tai sunku būtų pasakyti taip arba ne. Aš nenoriu, kad žmonės susidarytų klaidingas išvadas.

J. S.: Ar gavot progos kalbėti su studentais ar jaunimu?

S. N.: Pačiam Vilniuje aš neturėjau progos. Susitikau studentus, tik ką baigusius universitetą Maskvoje.

J. S.: Kokios jų nuotaikos?

S. N.: O jie labai domisi Amerika. Sako, būt gerai... Nu, tai, sakau, atvažiokit kai bus 1964 metais paroda. Sako, labai būt gerai.

J. S.: Tiesa, o kokios šlandien ūkininkų sąlygos Lietuvoje? Kadangi Jūs buvote kaime, tai kaip jie pasisakė apie kolchozinį gyvenimą?

S. N.: Nu, matot, pas mus žemės labai prastos. Tai ten nieko gero nebuvo ir lenkų laikais. Dabar, pavyzdžiui ten pas mus, jau skaitosi blogas kolchozas.

J. S.: Tai vargsta žmonės...

S. N.: Tai, žinoma, labai pertekliaus nėra. Bet, sakykim, ot, pas mano tėvą menkliau kiek, na, priklauso ir kokla sveikata žmonių. Mat, seuso ir jos vyras, tai jauni žmonės, tai jiem gerai. Tai jie nueina sau, darbo valandas atdirba sau. Na, tai parodė

MISRIŲ ŠEIMŲ VAIKAI KALBA IR DAINUOJA LIETUVIŠKAI

Neseniai grįžęs iš Vokietijos Balso pirmininkas kan. dr. J. B. Končius, savo pranešime Balso centro valdybos posėdžiui, tarp kita ko, pasakė:

Prieš apeidžiant Vokietiją, vykdamas į Šveicariją, aplankiau keletą skaitlingų lietuvių šeimų. Viena iš jų, Zvirblio šeima, labai charakteringa. Jie turi 6 vaikučius 2 — 12 metų amžiaus. Gyvena aplūžusiam mažam namely, kuris yra dviejų vidutinio dydžio kambarių, o virtuvė įrengta palapinėje. Tos šeimos gyvenimo sąlygos yra blogiausios iš visų, kurias man teko lankyti. Mūsų įgallotinio pastangomis jiems paskyrė iš USEP namo pagerinimui ir papildinimui 2,800. — DM. Kadangi tas namelis priklauso miestui, tai p. Rugienius pavedė šią sumą miesto burmistrui su sąlyga, kad ir jie finansiniai prisidėtų tai šeimai padėti.

Tokių išsklaidytų po visą plačią Vokietiją lietuviškų šeimų yra daug. Nemažas lietuvių vyrų skaičius, tarnavusių Vokietijos kariuomenėje ir buvusių Prancūzijos nelaisvėje, karui pasibaigus, apsigyveno kur kas galėjo prisiglausti. Dauguma jų vedė svetimtautes. Džiugu konstatuoti, kad jų žmonos ir vaikai kalba lietuviškai ir moka lietuviškų dainų. Pvz., Zvirblio žmona vengrė, Plučo žmona vokietė, — kalba abi lietuviškai. Lietuviškai kalba ir vaikai, Lietuvybės dvasia tose mašytose šeimose nepasireikšty, jei Balfas jų neglobotų.

Šia proga norėčiau pastebėti, jog būtų labai svarbu, kad Balfas aprūpintų tokias šeimas lietuviškomis knygomis vaikams ir suaugusiems.

aruode dar rugių yra. Reiškia, pernykščių. O dabar jau naujas derlius yra. Tai, žodžiu, duonos nestinga, bet pas tėvą jau kitaip. Tėvas, kartais, Samagono užraugia biskl...

J. S. O gal kalbėjote su vienu antru dvasiškiu? Ar religinis gyvenimas, Jūsų nuomone, irgi gyvas?

S. N.: Aš buvau sutikus pora kunigų, su kuriais anksčiau, dar Lietuvoje būdama, pažįstama buvau. Na, tai jie sako, mes čia laikomės šiaip taip, galima gyvent dar biskl. Dabar girdėjau...

J. S.: Jokios religinės laisvės neturi...

S. N.: Reiškia vaikams, kaip sakt, mažiems vaikams, jie taip sakė, uždrausta gėles barstyti. Galima tik barstyti nuo 18 metų amžiaus.

J. S.: Dieve brangus...

S. N.: Na, tai reiškia, atseit, jis pats turi apsispręsti, ar jis nori ar ne. O mažas tai skaito, kad mažas, tai jį verčia...

J. S.: O kaip žmonės, ar jie religingi — ar jums pasakė?

S. N.: Nu, tai aš pati pas juos buvau bažnyčion nuėjus pažliūrėt. Mykalojaus bažnyčioj. Ta bažnyčia, kur mus vesdavo dar kai gimnazijoje buvome. Tai pilna buvo, vos, vos įsigrūdau į vidų.

J. S.: Sako, dideliais mokesčiais apdeda okupantas.

S. N.: Jie sakė, kad nemažai mokesčiai, bet kiek, aš negalėčiau pasakyti tiksliai.

J. S.: Tiesa, dar norėčiau, kad Algirdas Jus užklaustų keletą klausimų. Aš dar norėčiau paklausti. Jūs matėte Vilnių ir Kauną dar nepriklausomybės laikais. Kaip galėtumėt palyginti gyvenimo sąlygas bei miestų išvaizdą su šiu dienų padėtimi? Taip trumpai...

S. N.: Man rodos, kad negali šitokio klausimo statyti... Vilnius mažai buvo nepriklausomas Lietuvoje. Vilnių tik prijungė ir paskui vėl atjungė. Ir taip toliau. Juk Vilniuje, ot, dabar kaip jau yra šitas režimas, kiek aš atmenu, tai jau šeštas. Lenkai buvo, lietuviai buvo, vokiečiai buvo, ir lenkai, lietuviai ir paskui bolševikai ir paskui vokiečiai ir

Pabaiga 12 psl.

KUR ATOSTOGAUTI?

LUŠIAI IR VEITAI nuoširdžiai kviečia atvykti į gražųjį CAPE COD ir atostogas praleisti jų puosniuje MEŠKOS VILOJE ar MEŠKIUKO vasarnamyje. Šeiminkai užtikrina: Gražią ir ramią aplinką. Erdvius, patogius ir jaukius kambarius. Geras ir sveiką maistą. Pavakarėlius su programėlėmis vaikams ir t. KREIPTIS: S. M. LUŠYS, 42 Beach St., c/o Meška Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. Buzzards Bay, PLaza 9-3251

Catskill kalnuose

S. IR E. KRAUNAICIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

Jau atdara ir priima svečius savaitgaliams, grupių iškylos, užsakymus vasaros sezonui ir pensininkus reikalingus ilgesnio poilsio bei priežiūros. Aple atvykimą prašoma išpėti laišku arba telefonu: ANDES, N. Y. Tel. 2781

Lake Hotel, INC.

SEVENTH and PARK AVES. ASBURY PARK, N. J.

Didžiausia ir gražiausia lietuvių vasarvietė Atlanto pakrantėje

Seventh ir Park Aves., telef. Prospect 4-7788. Gražūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Savaitgaliais muzikai vadovauja Algirdas Kačagauskas populiariame "Anchor Room". Barui - Danielius Averka, raštinėje - Vitalis Sirusas. SAVININKAI KUBAICIAI IR ŽEMAIČIAI

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS?

Garsiam Cape Cod, Mass. kurorte prie atviros Atlanto jūros plažo, Long Beach, pušų pavėsy, garsioje lietuviškoje vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.

Ištaisinga vila, erdvūs kambariai. Gražus privatus 2 akry pušynas. Rami aplinkuma, daug vietos poilsui ir žaidimams. Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas. NUO BIRŽELIO 10 D. IKI RUGSĖJO 15 D. Lietuviai savininkai visus kviečia atvykti.

Iš anksto kreiptis: DR. E. JANSONAS 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Tel. AV 8-5999. Nuo birželio mėn. kreiptis: AUDRONĖ - JANSONAS 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

K. Paliulio nuotrauka

Skandalas Dainų šventės komitete

Naujienos paskelbė Antrosios dainų šventės komiteto vicepirmininko ir išdininko Teodoro Blinstrubo laišką, kuriame išskeliamas skandalas tame komitete.

Pasirodo, komitetas buvo sudarytas iš dviejų skirtingų grupių. Pirmojo komiteto laišku blankos buvo atspausdintos lietuviškai ir siuntinėjamos lietuvių visuomenei. Antrosios laišku blankos, priešaky su Illinois gubernatoriaium Otto Kerner ir Chicago meru Richard J. Daley, buvo atspausdintos angliškai ir paskleistos ne lietuvių tarpe, žinoma, prašant aukų lietuvių dainų šventei...

Pirmuosiuose blankuose figuravo "Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Komitetas", antruosiuose — "Lithuanian Song Festival Committee". Pirmųjų blankų adresas "2501 West 69 Street", kur buvo oficiali Dainų šventės komiteto būstinė, o antrųjų — "7224 South Rockwell Street", kur gyvena Dainų šventės komiteto egzekutyvinis vicepirmininkas Vytautas Radžius. Pirmojo komiteto sudėtis buvo tokia: Prel. Ignas Albavičius, pirmininkas, Vytautas Radžius egzekutyvinis vicepirmininkas, Teodoras Blinstrubas, vicepirmininkas ir iš-

dininkas, Justas Kudirka, vicepirmininkas, Jonas Paštukas, sekretorius, Stasys Daunys, spaudos reikalų vadovas, Jonas Zdanis, narys muzikiniam reikalams ir Jonas Jasaitis, L. B. Chicagos apygardos atstovas.

Antrojo, "angliškojo" komiteto sąstata, kaip dabar paaiškėjo, buvo toks: Gov. Otto Kerner, Mayor Richard J. Daley, Honorary chairman, Msgr. J. Albavičius, president, K. Zirgulis, Executive chairman, Vytautas Radžius, Co-chairman, Jonas Pastukas, Executive secretary, Juozas Ruokis, Treasurer, C. P. Cal, Legal advisor. Toliau seka "Board of Directors", kuriuos, priešaky su "Chairmanu ir Co-chairmanu," sudarė: Jonas Jasaitis, Stasys Daunys, Justas Kudirka, Jonas Vaičiūnas, Jonas Zdanis, Juozas Bobelis ir Jonas Vaidelys.

"Angliškojo" komiteto blankomis, sakoma, buvo naudojamos slapta, bet vienas jų atsitiktinai patekęs į Blinstrubo rankas. Kas už šio skandalo, kurį dabar Blinstrubas išskelė, slepiasi, netrukus turės paaiškėti.

Dabar lietuviškoje Chicagoje abejojama, ar iš viso verta patikėti komitetams... Girdi, jeigu šitokios aferos

Waterbury, Conn. — Lietuvių radijo programos vedėjai ir jų svečiai. Nuotraukoje (iš kairės į dešinę) komp. Aleksandras Aleksis, programos vedėjas Antanas Paliulis, Vienybės redaktorius Juozas Tysliava ir pranešėjas Albertas Melninkas. Nuotrauka daroma WWCO stotyje, praeitą sekmadienį, programos perdavimo metu. Ši programa, girdima sekmadieniais, nuo 12:30 iki 2 valandos po pietų, buvo įsteigta dr. M. J. Colney. Vėliau ją tvarkė dr. Colney našlė. Jai mirus, programą perėmė Antanas Paliulis, dabartinis vedėjas. Programa, kuri girdima Waterbury ir apylinkėse, praeitą pavasarį minėjo savo 25 metų sukaktį. Laiko atžvilgiu, tai ilgiausia lietuviška radijo programa Amerikoje. Jos įtaka jaučiama visose Connecticut lietuvių kolonijose. Ypač paskutiniiais metais, kai programos vadovavimą perėmė Antanas Paliulis su savo bendradarbių štabu. WWCO banga 1240.

daromos net Dainų šventės komitete, tai kur garantija, kad kituose komitetuose to nėra?...

Beje, Blinstrubas savo laiške taip pat išskelė, kad kai kurie asmenys, kurių vardai buvo pažymėti "angliškose" blankose, jokių pareigų Antrosios dainų šventės komitete nėra ir net nebuvę to komiteto nariais.

E. UŽPILIS

Abejotinas lietuviškumas

Rugpjūčio 4 d. Drauge buvo įdėtas L. Valiuko straipsnis: "Kun. Jonas Jutkevičius paskirtas lietuvių parapijos klebonu", kur kalbama apie naujai paskirtą kleboną Athol, Mass. prie šv. Pranciškaus bažnyčios ir kur, atsiliepiant apie jį, buvo pasakyta: "...Vienas iš žymiausių J. A. V-bių lietuvių veikėjų... yra išvaręs nepaprastai platų barą lietuvių darbe J. A. V-bių lietuvių tarpe... uždegęs lietuvių katalikišką jaunimą dideliems žygiams ir darbams... o, kad taip visos lietuvių parapijos turėtų klebonais tokius kovotojus!"

L. Valiukas tur būt geriau pažįsta kun. John Jutt. Bet ir man, išgyvenusiam Worcesteriye 5 metus, priklaususiam šv. Kazimiero parapijai, kurios vikaru buvo minimas kunigas, yra šis tas įsmigę į širdį.

Kartu su L. Valiuku džiaugiuosi, kad kun. J. Jutt pasidarbavo Vyčių organizacijoje, skatindamas narius rašyti kongresmanams bei senatoriams Lietuvos bylos reikalu. Šis jo darbas, be abejonės, yra sveikintinas. Bet jo "lietuviškumo gerumu" aš abejoju.

Pirmausiajai jau pavardės pakeitimas iš Jono Jutkevičiaus į John Jutt rodo, kad jis nejučia pagarbos savo tautai.

Suprantu ir pilnai pateisinu, kad daugelis iš seno sulenkintais lietuviškais pavardėmis atlietuvina ir jas sutrumpina. Ir Jonas Jutkevičius galėjo pasivadinti Jutka, Jutkum, Jutku, Jutkaičiu ir panašiai, bet pasivadinti John Jutt, kas, tur būt, ištariama "džiut ar džiat", šitokiame pavardės "sulietuvini-me" nėra su žiburiu nebežinūrėsi, kad John Jutt būtų lietuviškos kilmės.

Gyvendamas Worcesteriye esu girdėjęs, kaip kun. J. J. "kalbėdavo su kitais: su seselėmis kazimierietėmis — angliškai, su jaunaisiais kunigais — angliškai, su pradžios mokyklos mokiniais — angliškai, su jaunimu ir Vyčių organizacijos nariais — angliškai, nors pats kalba visai gerai lietuviškai ir be ryškesnio amerikoniško akcento.

Kol Vyčių eilėse dalyvavo daugiau naujai atvykusiųjų lietuvių katalikiško jaunimo, tai į savo metinę šventę bažnyčion atėdavo pasipuošę tautiniais ženkleliais, bet kai jie pasitraukė, sukurdamai ateitininkus, tai Vyčiai bažnyčion rinkdavosi be ženklelių.

Worcesterio Vyčių kuopa šventė savo 40 metų gyvavimo sukaktį. Į pamaldas atvyko — tiksliai suskaičiavau — 25 žmonės, kurių tarpe mačiau su žilu plauku ir seniai jau iš jaunimo išaugusių. Tai kur gi tos J. Jutt "ugningos kalbos uždegančios jaunimą naujiesiems žygiams ir darbams"?

Mano buvimo metu įsikūrę ateitininkai rengė savo metinę šventę — Kazimiero dieną. Šventės organizatoriai kreipėsi į šv. Kazimiero parapijos vadovybę, kad tą dieną būtų atlaikytos iškilmingos pamaldos ir pamokslui pasakyti būtų išsita pasikviesti kuniga "dypuką."

"Dypuko" kunigo kandidatūra buvo atmesta, nes parapijoj esą pakankamai savų kunigų. Tuomet rengėjai paprašė, kad vietos kunigas, sakydamas pamokslą, ta proga plačiau apibūdintų šv. Kazimierą kaip ateitininkų globėją. Visi manėme, kad jeigu pati parapijos bažnyčia yra šv. Kazimiero vardu, tai jau šv. Kazimiero dienoje apie tą šventąjį irgi bus pasakyta šis tas.

Į pamaldas bažnyčion organizuota atvyko su 3 vėliavomis apie 100 (įskaitant ir keletą sendraugų) ateitininkų. Šventėje dalyvavo ir ateitininkų atstovai iš Bostono. Pamokslą pasakė kun. J. Jutt. Sunku būtų patikėti, bet kunigas savo pamokslė ne vienu žodžiu neužsiminė apie šv. Kazimierą. Ir kad nors vienu žodžiu būtų paminėjęs katalikų moksleivių organizaciją Ateitį ir vietos parapijiečius supažindinęs su ateitininkų šūkiu: "Viską atnaujinti Kristuje".

Vieną vasarą Worcesteriye Naujosios Anglijos skautai rengė savo "Jūros Dieną". Šventėn suvažiavo apie 300 skautų. Sekmadienį visi Jūros Dienos dalyviai organizuoti su vėliavomis atėjo į organizacijos vadovybės užpirtas mūšias šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Nežinau kaip ten buvo susitarta dėl pamokslų, bet pamokslą sakęs kun. J. Jutt ir vėl ne vienu žodžiu neužsiminė apie skautų organizaciją ir jų idėją tarnauti "Dievui, tėvynei ir artimui". Tiesa, kunigas savo pamokslė kelis kartus užsiminė apie Lietuvą.

Praktika yra parodžiusi, kad kai tokiom progom pamaldas atlieka svetimos tautybės kunigas, tai visada šiltais žodžiais atsiliepiama apie pamaldose dalyvaujančią lietuvišką organizaciją, supažindinama su jos tikslais ir uždaviniais ir ta pačia proga su Lietuva, lietuvių tautos kančiomis rusiškojo komunizmo vergijoje.

Tat ar L. Valiukas negalvoja, kad šie faktai prasilenkia ne tik su eiliniu mandagumu, bet ir su lietuviško kunigo pareigomis? Ar tai ne piktos valios demonstracija mūsų katalikų jaunimo organizacijų atžvilgiu jos yra — vien dėl to, kad atvežtos iš Lietuvos?

Parapijos pradžios mokykloje, kurioje tikybės pamokas dėstė ir kun. J. J., vieno naujojo ateivio sūnus, savo iniciatyva ar tėvo paskatintas, panoro tikybės pamokas atsakinėti lietuviškai. Sakoma, kun. John Jutt tą jaunuolį privertęs tikybės pamokas atsakinėti angliškai...

Gerų lietuvių kunigų lietuviškoms parapijoms labai reikia, ir kun. Joną Jutkevičių tikrai visi sveikintu, jei naujoje parapijoje beklebonaudamas, jis pasidarytų geru lietuviu visais požiūriais.

JONAS BERTASIUS

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RĖSTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

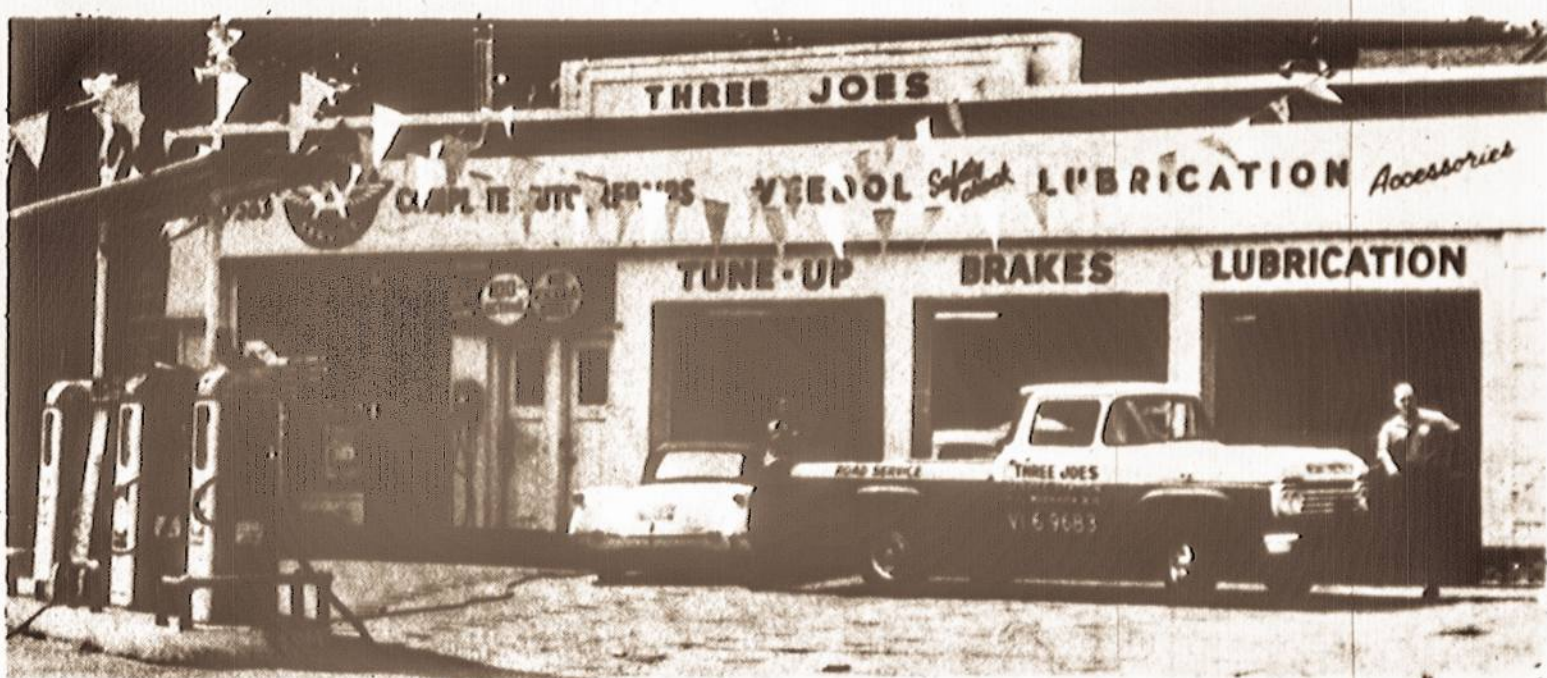
G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

J. Tysliavos, k. nuotrauka

Vienybės skaitytoja Ann Kasper (antroji iš dešinės) praeitą trečiadienį savo bute, Jackson Heights, N. Y., minėjo savo gimtadienį. Nuotraukoje - Ann Kasper ir dalis jos draugu, dalyvavusių tame pobūvyje. Iš kairės - Veronika Girnienė, A. Povilauskienė, Alice Karvelienė, R. Povilauskas, Ann Kasper ir St. Karvelis.

KUCHEL-LIPSCOMB REZOLIUCIJAI REMTI KOMITETAS

Jau beveik suformuotas Amerikos lietuvių komitetas Kuchel - Lipscomb rezoliucijai remti (Lithuanian - American National Committee for Kuchel - Lipscomb Resolution). Visa eilė JAV - biu lietuvių veikėjų yra jau įsijungę į šį komitetą. Iš visoms žinomų, kurie yra jau įsijungę į komitetą, vienu ar kitu titulu,

paminėtini: prel. M. Krupavičius, prel. J. Balkūnas, kun. kleb. J. Jurkevičius, J. Stukas, dr. V. Vardys, S. Barzdukas, dr. S. Biežis, A. Trečiokas, dr. P. Vileišis, Wm. Kvetkas, dr. Alg. Nasvytis, Pr. Dailidė, dr. P. Kistielius, ir kiti.

Rugsėjo pradžioje komiteto delegacija lankysis Washing-

tone ir stengsis padaryti visą galimą spaudimą rezoliucijos reikalui Senate, Atstovų Rūmuose ir kitose institucijose. Komiteto reikalais rašyti sekretoriams: Edmundui Arbui, 1125 Larrabee St., West Hollywood 46, Calif., ir Juozui Kojeliui, 3440 Barry Ave., Los Angeles 66, Calif.

(cc.)

DIDŽIULIS, NUOTAIKINGAS, TRADICINIS
"LIETUVOS ATŠIMINIMŲ"

RADIJO PIKNIKAS

rengiamas NEW JERSEY LIETUVIAMS, įvyks

Sekmad., 1961 m. Rugsėjo (Sept.) 10 d.

gražiame ir erdviame ROYAL GARDENS PARKE IR SALEJE

990 E. Hazelwood Ave. Rahway, N. J.

Pikniko pradžia 1:00 val. p.p. Programa - 3:00 val. p.p.

Šokiai nuo 4:00 val. p.p. iki 10-tos val. nakties

Veiks gausus bufetas. Įėjimas \$1.00, ženkliukas 25c (Kultūros Fondui)

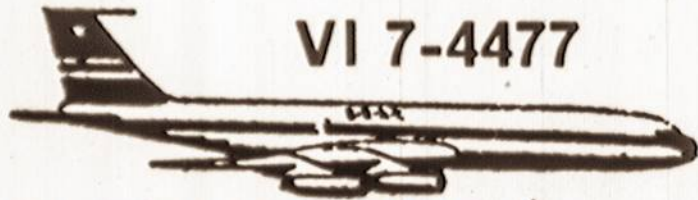
- Programoje:**
- "Rūtos" Ansamblio Choras ir Tautinių Šokių Grupė
 - Lietuvaitės gražuolės rinkimas išrinkti "Miss Lithuania, 1961"
 - Bendras visų svečių sudainavimas
 - Šokimo kontestai:
 - Išlaimėjimai ir kitokios įvairenybės

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT! *Visus Maloniai Kviečiame!*

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas
VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI
visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS,
federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų
(Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE | WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI
NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ
REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21,
N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus pataravimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams,
vestuvėms, krikštynoms
ir kitokiems pobūviams.
Taip pat duodami
polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS.
Duodami polaidotuviniai
pietūs.

FRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

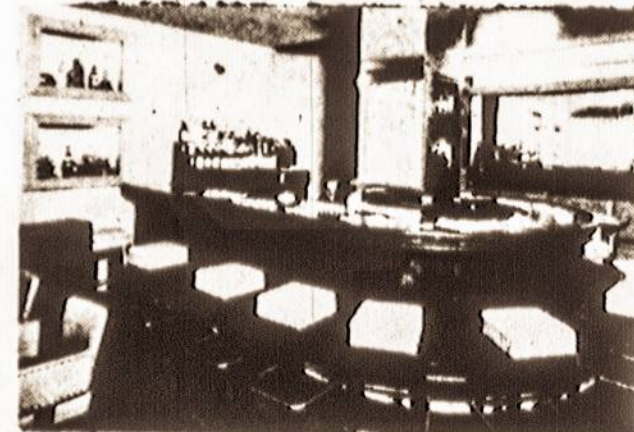
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

VILNIUJE MIRĖ UNĖ BABICKAITĖ

Rugpjūčio 1 d. Vilniuje, nuo kraujo užsinuodiniamo mirė buvusi Lietuvos Šaulių Sąjungos teatro vadovė aktorė Unė Babickaitė-Graičiūnienė. Palaidota Kupiškėje, netoli gimtinės. Vėlionės vyras inž. Vytautas Graičiūnas pirmosios bolševikų okupacijos metu tragiškai mirė.

Unė Babickaitė ypač gerai žinoma Chicagos lietuviams. Čia vėlionė 1919 metais atvykus iš Lietuvos, ilgesni laiką gyveno. Čia ji pasireiškė kaip gabi aktorė. Po keleto metų vėlionė su vyru išvyko į Angliją ir Prancūziją. Gyvendama Lon-

done ir Paryžiuje, buvo išjūgus į scenos darbą. 1936 m., grįžus į Lietuvą, buvo pakviesta vadovauti Šaulių Sąjungos teatrui. Jos vadovybėje to teatro kolektyvas jau statė eilę rimtų ir sudėtingų veikalų.
P. Erdvys

Marijona Masandukienė, ilgametė Vienybės skaitytoja iš Nutley, N. J., mirė rugpjūčio 11 d. Palaidota rugpjūčio 14 d. Gillame liūdesyje liko vyras Antanas ir dvi dukterys - Birutė Luckienė iš Valley Stream, L. I. ir Emily. Vėlionė buvo 61 m. amžiaus.

Juozas J. Vokietakis, ilgametis Vienybės skaitytojas Waterbury, Conn., mirė rugpjūčio 4 d. Palaidotas rugpjūčio 7 d. Kalvarijos kapuose. Liko žmona Magdalena, du sūnūs, Juozas ir Jonas, ir dvi dukterys, Albina Carey ir Ema Divainienė. Be to, brolis Motiejus New Havene. Vėlionis gimęs 1881 m. Juodaraščio kaime, Prienu apylinkėje. Į Ameriką atvykęs 1898 m. Nuo pat atvykimo skatė Vienybę. Buvo gabus mechanikas, pavyzdingas šeimos galva ir sąmoningas lietuvis patriotas.

MARKET CAFE, INC.

BARAS IR RESTORANAS
Bronius Masevicius ir Vincas Kezenius, sav.
1120 HOLLINS ST. BALTIMORE 23, MD.
Tel. MU 5-9623

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349
PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

DAILININKO JUOZO BAGDONO PARODA PHILADELPHIJOJE

Dailininko Juozo Bagdono kūrinių paroda rengiama Philadelphiaje, Liberty Federal Savings & Loan Association (Lietuvių banko) patalpose, 202 North Broad Street. Oficialus parodos atidarymas įvyksta šį penktadienį, rugpjūčio 25, vakare. Paroda bus atidaryta iki rugsėjo 3 d.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama šia paroda gausiai lankyti ir pasigrožėti žinomojo dailininko kūriniams.
J. A. S.

Lapkričio 4 - 12 įvyks austrų dailininkų meno paroda Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMŲ
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2% reguliaraus plus 1/4% specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užėikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office:

539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antradienio iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Adv. A. O. Shallna, kaip pranešama iš Bostono, vėl perinktas Unlawful Practice of the Law komisijos nariu 1961-1962 metams.

Alg. Gustaitis iš Los Angeles, Cal. prašo pranešti, kad Vienybės 31 n. po nuotrauka buvęs padėtas klaidingas parašas: su komp. B. Budriūnu stovi ne Alg. Raulinaitis, bet šv. Kazimiero parapijos choro solistas Rimtautas Dabšys.

L. Sabaliūnas, kuris Columbijos universitete ruošiasi sociologijos daktaro laipsniui, lankėsi Bostone, jieškodamas medžiagos savo rašto darbui.

Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtono, taip pat gavo atsakymą iš The New York Times bendradarbio C. L. Sulzbergerio. Pasirodo, dėl to straipsnio, "Berlyno paukštis ir Pabaltijo krūmai", jis visiems savo kritikams vienodai atsako: "I appreciate your thoughtful comments even though you strongly disagree with me."

E. Povilanskienė, kartu su A. Povilauskiene, atostogas praleido Lake Hotel, Asbury Park, N. J.

Jonas Karvelis, žinomas Chicago prekybininkas, atvykęs su reikalais į New Yorką, apėlankė ir Vienybės redakciją.

Jieškoma sekretorė lietuvių įstaigai Brooklyne. Turė mokėti tobulai angliskai ir lietuviškai. Skubiai kreiptis: EV 4-1984.

Reikalingos mezgėjos, patyrimas nebūtinai reikalingas. Tuojau kreiptis Miller Bros. 196 Palmetto Street, Brooklyn, N. Y.

SKAUTŲ STOVYKLA

Iš Tauro ir Neringos tuntu į stovyklą važiuoja 67 nariai. Tai sudaro 50% visų skautų. Išvažiuojama autobusu rugpiūčio 27 (sekmadienį) 7:30 val. ryte. Renkamasi 7 val. ryte prie Apreiškimo parapijos mokyklos, Kellionė į stovyklą ir atgal kainuoja 11 dol. Važiuojama uniformose (berniukams — trumpos kelnės, mergaitės nepamiršta berečių). Kurie neturi skautiškių ženklelių, metinių žvaigždučių ar pan., būtina išigyja dar prieš išvažiuojant: skautai pas Vidą Kleizą, 94 — 12 86th Ave., Woodhaven 21, N. Y. Telef.: HI 1-1324; skautės pas Vidą Solomonaitę, 105 — 20 107th Ave., Ozone Park, N. Y. Telef.: MI 1-5805.

Lake Hotel ruošia dar vieną vakarą

Po gražiai pavykusio Lake Hotel koncerto, kuriame dalyvavo smuikininkas T. Katzas ir solistas baritonas L. Stukas, publikai pageldaujant ruošiamas rugsėjo 23 d. sezono uždarymo proga antras didžiulis meno vakaras. Nuotaišką ir gražų koncertą užtikrins. Apie programą bus pranešta spaudoje ir per J. Stuko radiją.

Šiuo metu Lake Hotel atostogauja: smuikininkas T. Katzas su žmona, pianistė R. Jauskaitė — Sušienė su vyru inž., Staškevičiai, inž. Gasiliūnas, Lietuvių Laisvės Salės Elizabethe vedėjas B. Lokis, dr. Norkienė su vyru, Račiu-

Inž. J. Baltus praneša, kad rugpiūčio 20 d. susijedavo J. Janus ir Genė Klemkaitė. Susijedotuvės ivyko Klemkų namuose, Montrealyje. Jungtuvės bus gruodžio mėnesį — taip pat Montrealy, Kanadoje. Abu jaunuoliai baigė aukštuosius mokslus Syracuse universitete. Jaunojo tėvai yra žinomi biznieriiai Islip, L. I.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Šeštadieninė Maironio mokykla 1961/62 mokslo metus pradės rugsėjo 16 d. 9 val. ryte. Šioje mokykloje veiks 8 klasės ir vaikų darželis.

Naujų mokinių registracija prasidės tą pačią dieną, 9 val. žemutinėje mokyklos salėje. Tėvai, kurie registruos mokinius į vaikų darželį arba į 1-ją klasę, prašomi atsinešti raštelį, kuriame būtų surašyta: 1. Registruojamo mokinio vardas ir pavardė, 2. Amžius, Gimimo data ir vieta, 3. Namų adresas ir telef. nr.

Šeštadieninės Maironio mokyklos Brooklyne mokytojų tarybos nutarimu, į 1-ją klasę bus registruojami mokiniai, kuriems iki 1962 m. sausio mėn. suėis pilni 6 metai. Jaunesni mokiniai bus priimami į vaikų darželį.

Maloniai prašome visus tėvelius pristatyti mokinius nuo pat pradžios mokslo metų.

Atkelta iš 8 psl.

dabar vėl bolševikai... Bet kiek aš Vilnių pažįstu, man jis dabar atrodo išoriniai daug geriau, negu anksčiau buvęs.

J. S.: Algirdai, The microphone is yours.

A. Kačanauskas: Thank you Jokūbai, Džlugu matyt Salomėją vėl čia mūsų tarpe gyvą ir sveiką, ir mačiusią Lietuvą. Bet aš dar norėčiau paklausti pora klausimų. Ar Lietuvos gyventojai yra susipažinę su Amerikos lietuvių gyvenimo sąlygomis, reiškia, ar jie ką nors apie mus žino, ar taip sakant, tik bolševikine propaganda naudojasi, ką jie apie mus sako.

S. N.: Na, aš nežinau ką jie apie mus žino, bet aš žinau ko jie manęs klausė. Maždaug kaip Amerikoje. Nu, kiek čia mes uždėjam, klausė. Sako kaip ten yra, kad Jūs vis tuos

kaičiai iš Baltimorės, Kasakaitis iš Toronto, E. Staub iš Philadelphia, Kullai, Lanckėsi: Jankūnai, Arminai, Averklienė, Gasiliūnai, Znotai, Stroliai, Bujai, A. Kondrotas, Skruodienė, Starolis, Makutėnai, Lubinski, Globys, Zaudnienė, Mickevičiūtė, Andziulis ir eilė kitų.

P. Vainauskas su žmona, N. Kulbokienė, inž. Vl. Dillis su žmona, A. Šmagorius, Ursulė Kraus ir kiti Vienybės skaitytojai savo atostogas praleido Mykolo ir Onos Menderių ūkyje, White Sulphur Springs, N. Y.

Nijolė Valaitienė ir jos gėlės. . . Kartą kitą parūpinusi savo draugams vestuvių progą gėlių, Nijolė Valaitienė nepajuto, kaip šis jos mėgiamas sportas tapo praktišku verslu. Dabar jau daugelis kreipiasi į Nijolę Valaitienę, užsakydami vestuvinę gėlių. Ir ji šioje srityje pasireiškė kaip tikras ekspertas. Nijolės Valaitienės adresas: 138-22 227th St., Laurelton, L. I., N. Y. Telefonas: LA 8-2231. V. Maželio nuotrauka

Stuko - Narkėliūnaitės pasikalbėjimas...

namus perkatės. Ir karus perkatės... Sako, mes nežinome kas yra karai. Nu, tai aš papasakojau. Saku, kad čia mes vieną savaitę dirbam maistui, kitą drabužiams, trečią butui, o ketvirtą — sutaupt. Na, žinoma, aš sakiau, kad aš, pavyzdžiui, tai nesutauptau. Or, reikia pakeliat šiek tiek, ir viską.

A. K.: O gal teko Jums kalbėtis su operos artistais ar kitais muzikais ir menininkais bei intelektualais?

S. N.: Aš buvau sutikus pora aktorijų. Ir buvau sutikus porą muzikų. Muzikal geriau gyvena negu aktoriai. Muzikal uždirba daugiau pinigų. Ir jie gal būt, biskį laisviau gali ir kurti. O aktorius turi vaidinti, kas kokį jam rolę duoda, žinot.

A. K.: Ar jie žino apie mūsų kultūrinę veiklą?

S. N.: Tai, atrodo, kad žino, bet tik bendrais bruožais. Jie ten klausė, ar Jūs ten suelinate, ar koncertai būva koki. Nu, tai aš sakau tai čia Dainų šventė buvo Chicagoj. Sako, kaip čia žmonės, kaip tie chorai — ar tautiška drabužiais? Sakau, tautiška...

A. K.: Ko jie iš mūsų norėtų arba, taip sakant, pageldautų?

S. N.: Nu, sunku žinoti, kiti įvairiai...

A. K.: Kaip Jums atrodytų mūsų kultūrinis bendradarbiavimas su pavergtu lietuviu? Ar tai įmanomas dalykas?

S. N.: Mane Lietuvoje irgi klausė, kaip man atrodo. Sakau, aš nesu šioje srityje ekspertas. Aš tik pasakiau tiek, ką mūsiškiai galvoja, kad čia bus toks One way Street, atseit, Jūs mums slūsite knygas, o mes negalėsime nusipirkti.

J. S.: Iš mūsų negaus, jeigu nusistatę prieš bolševikus...

S. N.: Bet aš to klausimo nediskutavau, aš tik taip, kaip mane klausė, aš tik taip ir atsakiau. Sakiau, kad aš ne specialistas šioje srityje, sakau, ten yra pas mus rabinai, kurie jau tą viską apsvarstys...

A. K.: O ar, bendrai, lietuviškai žino apie mūsų pastangas Lietuvoje išlaisvinti?

S. N.: Nu, žinot, šitokio klausimo... Aš nežinau kaip čia pasakyti. Aš ten daugiausia buvau... Visą laiką buvo penki, keturi žmonės, tai tokių klausimų bent nekėlė...

J. S.: Bet aš, Salomėja, būdamas Lietuvoje, drąsiai galiau pasakyti, kad nesustikau nė vieno žmogaus, kuris būtų patenkintas ta tarybine santvarka. Kadangi aš gal atvirčiau, būdamas vyras. Ir, žinoma, jie nepažįsta manęs, o aš jų. Aš drąsiai klausiau, ir jie, o ypatingai vienas pasakė: mes, žinoma, trokštame laisvės, kaip saulės užtekančios. Bet ar Jūs nematėt troškimo pakeisti tą santvarką?

S. N.: Na, klausykit, susitinki pažįstamą, su kuriuo kartu dirbęs, viską. Jis dabar pasakoja. Jis dirba ten, jis dirba ten, bet šitokių, kad sakytų, ot, Jūs taip darykit, ar mums taip čia yra... Mes tokių... Aš manau, gal jie irgi varžėsi. Nu, žinot, vistiek kaip čia dabar...

A. K.: Na, o bendrai ką norėtumėt pasakyti mūsų programos klausytojams apie savo kelionę į pavergtą Lietuvą?

S. N.: Nu, aš pasakysiu, man atrodo, kad man kelionė pavyko ta prasme, kad pasimačiau su giminėm, su tėvais, kurių, gal būt, daugiau nematysiu. Buvo septyniolika metų praėję, kai aš palikau namus ir ta prasme, aš manau, kad man pavyko kelionė.

A. K.: Ar, gavus progą, vėl važiuotum?

S. N.: Nu, tai nežinau... Kas gi nevažiuotų į namus. Bet...

J. S.: Šitą Stukelį, tai jau, atrodo, neįsileistų judošiai... Bet tikrai, labai malonu. Tiesa, ar teko su kitais ekskursantais pasimatyti? Iš tų neva pažangiųjų laisviečių judošių?

S. N.: Su tais, iš tų grupių? Ne. Mačiau net ir Draugo skaitytojų. Mane ten supažindino. Sako, vot, čia Narkėliūnaitė. O, tai sako, kad ar tą kur Drauge rašo? My goodness! Sako, matai, aš jos gyvos nemačiau Amerikoje, o dabar čia Vilniuje... Tai jų ten irgi nelabai į tėviškę norėjo leisti.

J. S.: Ar jūs patartumėt kitiems klausytojams važiuoti į Lietuvą?

S. N.: Aš manau, kad sunku patarti. Jeigu kas jaučia reikimą važiuoti, arba, kaip sakyt, jeigu ten įleistų, tai tegul važiuoja. Bet aš tokios direkcijos neturiu...

J. S.: O kiek maždaug tas malonumas Jums kainavo?

S. N.: Malonumas tas man kainavo, neskaitant filmų ir dovanų, vienuolika šimtų dolerių.

J. S.: Tai vistiek buvo verta pamatyti gyvenimą Lietuvoje gal paskutinį kartą...

S. N.: Aš manau, kad už tuos pinigus verta...

J. S.: Labai dėkojame Salomėjai Narkėliūnaitėi, mūsų mielai viešniai, kuri yra Draugo korespondente.

S. N.: Ne, aš važiauvau privačiai, ne kaip Draugo korespondentė...

J. S.: Jūsų oficialus titulas Draugo korespondentė prie Jungtinių Tautų.